

ROMANIA

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, R.
Ára 5 lej
dator responsabil-Felelős szerkesztő:
Jámbor Ferenc, Adminisztrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternalitas S. A. E.
de Editura, Registrul publicatiunilor
periodice No. 43, Dos. 889, 1933.
Tribunalul Cluj, Sectia III.
Csütörtök, szeptember 7.
1939—5699. Elul 22.
XXII. évfolyam, 202. szám.

Taxa postala
plättitá in num
No. 30523/1934
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
16. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvaniai és
bánáti zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Roosevelt a demokráciák javára készül módosítani a semlegeségi törvényt

Varsó védelmét készíti elő a lengyel vezérkar

Alló harc a nyugati fronton. Három német hajót sülyesztettek el az angolok. Gyors német előnyomulás Lengyelországban

Meghosszabbították az olasz-orosz megneemtámadási szerződést

A német hadijelentések — amelyeket a hivatalos lengyel jelentések nem cáfolnak meg — a német haderők további előnyomulásáról számolnak be. Az első katonai célpont: a korridor bezárásának elérése után a német offenzíva délnyugat felől a lengyel ipari medence és azon át Varsó ellen irányul, míg dél felől Kelet-Poroszországból egyenesen Varsó ellen vonulnak a német csapatok. A lengyelek visszavonulási útját elvágó kísérlet ez, a korridoron történelmekhez hasonlóan, de nagyobb stílusban. Varsótól nyugatra próbálják bekeríteni a lengyel seregeket, melyeket a Visztula véd. A lengyel hadsereg a Bug-Visztula védelmi vonalra látszik visszavonulni és így — talán a külm—sooz—krakkói vonalon — a front kiegyenesedik, módot adva a különböző pontokon megtámadott lengyel hadseregek, hogy összpontosítsa védekezési erejét.

A szerdán délutáni varsói jelentések ugyancsak megerősítik a hírt, hogy a lengyel hadsereg most a főváros védelmét előkészítő hadműveleteket végez, várva, hogy a nyugati fronton meginduljon az angol-francia offenzíva. A Maginot és Siegfried vonalokon egyelőre farkasszemet néznek egymással a seregek; a francia hadijelentés csak kismérvű előnyomulásról számol be. Hogy közelebről megindul-e egy szörnyű tüzéségi és légitámadás, az ellenséges erődítmények lerombolására, vagy pedig hosszú tartamu álló háborúra rendezkednek-e be, az az eddigiekből nem árul ki.

A mai nap óriási jelentőségű eseménye az Egyesült Államoknak az az egyre nyilvánvalóbbá váló felkészülése arra, hogy a semlegeségi törvényt a nyugati demokráciák javára módosítsák. Roosevelt vasárnapi proklamációjában már világosan utal erre a lehetőségre, amely politikai és hadi szempontból egyaránt jelentős következményekkel fog járni.

Krakkó elesett

BERLIN, szeptember 6. A német haderők főparancsnokságának jelentése szerint a német csapatok szerda délben bevették Krakkót. A német parancsnokló táborok a bevonuló csapatok parancsnokával együtt tisztelő látogatást tettek Pilsudszky marsall sírjánál, amelyhez egy német díszörög is felvonult.

Megkezdték Varsó kiürítését

VARSÓ, szeptember 6. (Dunaposta). A varsói rádió szerdán délután négy órakor felkészítette a lakosságot és felhívást intézett a főváros lakosságához, hogy minden felnőtt a felhívás után nyomban ászóval felszerelve jelentkezzen kerületének rendőrségénél, mert Varsó körül sáncokat ásnak, amelyek munkálataihoz a lakosság segítségére van szükség.

Varsó, szeptember 6. (Rador). A lengyel nagyvezérkar jelenti, hogy a fővárosból elköltöztették a közigazgatási hivatalokat, a távirati irodát és a Varsóban ápoló sebészüket.

Berlin, szeptember 6. Kattowitz környékén a német hatóságok megszerverték a lakosság élelmiszereivel való ellátását és a munka újrafelvételét. Mindenütt német polgármesterek és tisztviselők, valamint megyefőnökök vették át az irányítást. A Kattowitzer Zeitung hosszú szünetelés után ismét megjelent.

Varsó, szeptember 6. A lengyel főhadiszállás közli: Dél-Lengyelországban és Pomerániában tovább folynak a hadműveletek. A gyors lengyel lovasság több helyen szétugrasztotta a betört ellenfelet és sok foglyot ejtett. Különösen a páncélosok ellen ért el nagy sikert. Az ellenfél több helyen megkísérelte ejtőernyős osztagainak alkalmazását. Ezeket a hadvezetőség kémekek tekintik és ezért felszólítja a lakosságot, hogy végezze ki az ejtőernyősöket. Tegnap 31 ilyen egyént lötek le.

Helyreállították a hajóközlekedést Németország és Kelet-Poroszország között

Berlin, szeptember 6. (Rador). A Németország és Kelet-Poroszország közötti hajóközlekedést helyreállították.

Lengyel helyzetjelentés

Varsó, szeptember 6. A lengyel főhadiszállás szeptember 5-én a következő hivatalos je-

tak a légitámadás befejezését jelző szirénák és néhány percen belül az egész város visszanyerte rendes, megszokott arculatát.

Párizs, szeptember 6. A francia főhadiszállás a következő 4-es számú hivatalos jelentést adta ki: Szeptember 5-én este csapataink mindenütt érintkezésben voltak a Rajna és a Mosel folyók között levő frontszakaszon. A Rajna mentén széles körben folyamatban van a megerősítési munkálat.

A Seara című lap tudósítja Párizsból azt jelenti, hogy az elmúlt éjjel a francia tüzéségi hevesen lőtte a Siegfried német védelmi vonalat. A bombázás eredményéről nem adtak ki közleményt.

London, szeptember 6. (Rador). Hivatalosan jelentik, hogy szeptember 4—5-re virradó éjjel az angol repülők újlag felderítő utat vészték a német birodalom területén és több mint hárommillió röpiratot dobtak le, amely röpiratban Chamberlain angol miniszterelnök felhívást intéz a német néphez. Az angol repülőgépeket ellenséges vadászgépek nem támadták meg és azok sértetlenül tértek vissza kiinduló állomáshelyükre.

Párizs, szeptember 6. (Rador). A francia vezérkar közlése szerint a francia csapatok kedd este és szerda reggel jelentős előrehaladást tettek.

Az angol tengeri flotta sikeres hadműveletét az Atlanti-óceánon

London, szeptember 6. (Rador). A tájékoztató minisztérium szerda reggeli jelentése szerint az angol tengeri haderők több sikeres hadműveletet hajtottak végre és az

Az angol és francia birodalom impozáns felsorakozása

Párizsból jelenti a Havas: Francia jólétesült körökben úgy tudják, hogy a diplomáciai helyzetben rövidesen gyorsütemű változás lesz. Lengyelország, Franciaország, Nagy-Britannia biztosították a maguk részére Ausztrália és Új-Zéland együttműködését. Kanada a maga részéről 250 ezer főre emeli fel fegyveres létszámát. A sziriai államok fejel kijelentették, hogy több, mint 20 ezer katonát állítanak francia zászló alá, Nepal, az angol fennhatóság alatt lévő indiai fejedelemség 10 ezer katonát küld, a nyugat-afrikai Togoban a feketék fenntartás nélküli hűségét és támogatást ígérték. Dél-Rodéziában és a körülötte lévő szigeteken szintén mozgósították és Egyiptom is megszaktította diplomáciai összeköttetését Németországgal, valamint a délafrikai gyarmatok is az angol-francia érdekek szolgálatában állanak. Ilyen körülmények között az angol-francia-lengyel hatalmi tömb lényegesen megerősödik. Japán és Spanyolország hivatalosan kijelentették, hogy semlegesek maradnak. Olaszország változatlanul megőrzi ezt a magatartását. Törökország pedig a maga részéről szintén olyan módon védi meg érdekeit, amely mindenben megfelel az angol-francia állásfoglalásnak.

Száz francia képviselő ment ki a frontra

Párizsból jelenti a Havas: A francia hivatalos lapban megjelent az a rendelet, amely szerint a 40 évesnél idősebb képviselők kérhetik mozgósításukat, de anélkül, hogy kötelesek volna lemondani a képviselőmandátumukról. Az érdekelt képviselők lelkesen fogadták ezt a rendelkezést, amelynek értelmében több, mint száz francia képviselő mond le mandátumáról és megy ki a frontra.

Atlanti óceánon három német hajót elsülyesztettek. A legénységet mindenesetre megmentették. Másrészt német tengeralattjárók több angol kereskedelmi hajót támadtak meg és sülyesztettek el. A német tengeralattjárók és az angol hadihajók között az óceán több pontján heves ütközések zajlottak le.

Helyi előnyomulásokat eszközöltek a francia csapatok

Párizs, szeptember 6. A Havas ügynökség a francia nagyvezérkar ötös számú kommunikéját közli. Eszerint a francia csapatok helyi előnyomulásokat eszközöltek a keddről szerdára virradó éjszaka.

London, szeptember 6. Kedd reggel hét óra 54 perckor felhangzottak Londonban a veszjelző szirénák. A lakosság a legnagyobb rendben vonult a fedezékek felé.

Berlin, szeptember 6. A DNB jelentése szerint négy felderítő angol repülőgép támadást kísérelt meg Hamburg ellen. A gépek közül kettőt lelőttek.

Nagy károkat okozott az angol légitámadás a német ipari centrumokban

Brüsszel, szeptember 6. A nemzetvédelmi minisztérium jelenti, hogy Louvain körzetében kedden éjszaka a belga légharító osztag egy ismeretlen repülőgépre lőtt, amely irányt változtatva, elmenekült a belga területről.

Az Independence Belge című lap jelentése szerint Achen (Aix la Chapelle) elleni angol légitámadás nagy károkat okozott a Schweller és Stollberg környéki ipari centrumokban.

Párizs, szeptember 6. (Rador). Marokkó szultánja a következő üzenetet intézte Lebrun köztársasági elnökhöz:

„Ezekben a nehéz órákban, amelyek igen súlyos megpróbáltatást jelentenek a világ számára, kötelességünknek érezzük, hogy megújítsuk Excellenciád előtt a Franciaországgal szemben érzett mély és igaz érzelmeink kifejezését. Egész szívünkkel Franciaország mellett állunk és készek vagyunk lehetőségeink mértékében minden áldozatot meghozni érdekében. Ugyanakkor biztosítjuk önt megrendíthetetlen személyes barátságunkról.”

Tilos a francia lapoknak az ellenséges államok javát szolgáló cikkeket közölnök

Párizsból jelentik: Tekintettel arra, hogy a Franciaországban érvényben lévő törvények rendkívül tág teret nyújtanak a sajtóközleményekkel kapcsolatban, a kormány tegnap rendeletet adott ki, amellyel megtiltja az összes lapoknak, hogy olyan természetű cikkeket közöljenek, amelyek bármely ellenséges állam javát szolgálják, vagy pedig amelyek alkalmasnak látszanak arra, hogy kedvezően befolyásolják a lakosság hangulatát valamely Franciaországgal szemben ellentétes magatartást tanúsító állam javára. A rendelet ellen vétőket egyévtől tíz esztendőig terjedhető fogházbüntetéssel és hatalmas pénzbírsággal sújtják.

Ötszáz németet vettek őrizetbe Anglia területén

Párizsból jelenti a Rador: A francia kormány rendeletet adott ki, amely szerint minden német tulajdont lefoglalnak.

(Folytatása az ötödik oldalon.)

A légi terület semlegessége

A belga kamara külügyi bizottsága a napokban foglalkozott az ország légi területének szuverenitásával. Ennek a problémának nagy aktualitást adott az a tény, hogy különböző gépek repültek át Belgium területén, anélkül, hogy meg lehetett volna állapítani, német, angol, francia, vagy esetleg lengyel repülőgép volt-e. A bizottságban szóváltották továbbá azt is, vajjon milyen magatartást tanúsítanak majd a dánok, ha a brit repülőgép átvonul az ország felett.

A semlegességüket proklamált államok jogait és köteleseit az 1907-es konvenció állapította meg, de csak szárazföldi és tengeri háború esetére. Az ilyen eseteket az említett konvenció elég körültekintően és behatóan tárgyalja, minthogy annak meghozatala időpontjáig már elég gyakorlati tény állott akonvenciót megszüvegező jogtudósok rendelkezésére. A légi háború azonban egészen modern harci eszköz és konkrét esetek a semlegesség megsértésére még ugyiszólván hiányoznak. A modern állam, hogy területének sérthetlenségét minden lehető eszközzel megvédje, kell hogy hozzáigazítsa védelmi eszközeit és törvényeit ennek az új technikai eszköznek a fejlődéséhez. A repülőgép technikájának gyors fejlődése ebben a tekintetben ugyanis komplikációkat idézett elő. A belga külügyi bizottság elnöke, van Cauwelaert, a leghatározottabban elutasította azt a feltevést, hogy a levegőben történő fegyverjogi sértéseket egy vonalba lehessen helyezni a szárazföldi és tengeri semlegességnek a megsértésével. A belga politikus szerint a repülőgépeknek semleges terület felett való megjelenése nem vonhat maga után olyan következményeket, mintha az ország határába fegyveres szárazföldi egységek, vagy az ország vizeire flottaegységek nyomulnának be. Ez a kérdés nagyjelentőségű a kisebb országokra és ezért a belga parlamenti bizottság követeli, hogy ezt a kérdést nemzetközileg szabályozzák, pillanatnyilag legalább is az ugynevezett Osló-államok között.

Hasonlóképpen foglalkozott a kérdéssel a holland kormány és kamara. 1937 március 12-én de Graef akkori holland külügyminiszter szóváltotta ennek a kérdésnek regionális vonatkozásait. Egy hónappal később Delwale belga képviselő kérdést intézett a holland kormányhoz, hajlandó-e ebben a kérdésben együtt tárgyalni a belgákkal. Tavaly ismét szövegnygre került a kérdés és akkor Hollandia külügyminisztere kijelentette, hogy Németalföld a légi terület abszolút szuverenitásához ragaszkodik.

Az a tény, hogy a légi semlegességnek kötelező és napjaink követelményeinek megfelelő szabályozását még nem tudták megvalósítani, nem a nemzetközi jognak hiányosságára vezethető vissza. Inkább szó lehet arról, vajjon a légi semlegességnek maradék nélküli való keresztülvitele háború idején nem jelent-e politikai veszedelmet. 1922-1923-ban a hágai jogászkonferencián már voltak ebben a kérdésben komoly felszólalások, azzal a céllal, hogy ezt a hiányt eliminálják. Javaslattal készült, amelynek 40-ik szakasza megtiltja a hadviselő hatalmaknak, hogy katonai repülőgépekkel behatoljanak a semleges államok légi zónájába. Ezzel szemben kötelezővé tették a semleges államoknak, hogy minden rendelkezésükre álló erővel akadályozzanak meg ilyen cselekedetet és kényszerítsék a behatolt repülőgépeket visszavonulásra: esetleg kobbazzák el a gépet, a legénységet pedig internálják. Soha azonban ez a nemzetközi javaslat nem tudott jögerőre emelkedni. Ez a rendelkezés a korlátlan légi szuverenitás álláspontját osztotta és a semleges államoknak nemcsak jogot adott arra, hogy légi területük integritását biztosítsák, hanem ezt elég veszedelmes feladatként köteletségükkel is tette.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a javaslat az akkori idők békés atmoszférájában jött létre. Alapja minden valószínűség szerint a párizsi 1919 október 13-án létrejött konvenció, amely azonban nem foglalkozik katonai kérdésekkel, mint inkább a légiforgalomban előállható felségjogokkal. Abban a szerződésben az aláíró államok elismerik, hogy minden államnak teljes és kizárólagos fegyverjoga van atmoszférái területére éppúgy, mint a hozzátartozó vizek felségjogára. A latin-amerikai konferencia, amelyet 1926-ban tartottak meg Madridban, valamint a havannai pánamerikai konferencia, amit két évvel később tartottak meg, szintén elismeri az államok légi területeinek szuverenitását.

Hollandiának és Svájcnak a világháborúban proklamált semlegességi nyilatkozata felülte az egész légi területet. A két állam annak idején — a repülőtechnika aránylagos

kezdeti korában — következetes szigorral végre is hajtotta álláspontját. Hollandiai gépfegyverek 1916 február elsején az „L. 19” német leghajót az Északi tengeren lezuhanásra kényszerítették, ami miatt Hollandiát német részről az embertelenség szemrehányásával illették. A svájci tüzérség pedig ismételtén tíz alá fogott néhány hadviselő állambeli repülőgépet, amely területe felett átvonult. Egy 1916 március 18-ról kelteztet jegyzékben Hollandia kormánya kijelentette, hogy nem kötele a terület felett elrepülő gépeket a tüzelés előtt figyelmeztetni. Ez a felfogás megfelelt a világháborúban semleges maradt országok praxisának és sehol nem ütközött komoly ellentétállásba.

Biztosítva van Palesztina élelmiszerellátása

Légvédelmi gyakorlatok Haifában

Jeruzsálem, szeptember 6. A Jewish Agency és a Vaad Leumi (zsidó nemzeti tanács) ideiglenes exekutívája kiáltványt intézett a jisivhoz, amelyben egységre és önuralomra szólítja fel a zsidó lakosságot. A zsidó nép — hangzik a kiáltvány — zárt sorokban vonul fel a demokratikus világ oldalán.

A Jewish Agency egy második közleményt is adott ki, amelyben biztosítja a jisivot, hogy az országban felhalmozott élelmiszerkészletek elegendők a lakosság zavartalan ellátására és hogy nincs ok pánikra, vagy túlhajtott vásárlásokra.

Ezzel kapcsolatban zsidó szakértő körök leszögezik, hogy a szükséges áruk és nyersanyagok behozatala 1939 első felében jóval jelentékenyebb volt, mint az előző esztendőben. A buza behozatal 255 százalékkal, a takarmány 162 százalékkal, a rizs behozatal 85 százalékkal és a huskonzerv behozatal 93 százalékkal növekedett. Ezen kívül az ezévi termés igen kedvezőnek ígérkezik, ami biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy Palesztinának hosszabb ideig nem lesznek élelmiszeri gondjai.

A Jewish Agency, amely az ipari vállalkozások nyersanyag ellátásáról gondoskodik, szoros kapcsolatot tart fenn ebben a

Azóta persze nagy változás történt a repülőtechnika terén. A hadviselésnek ez a modern eszköze sem minőségileg, sem mennyiségileg nem hasonlítható össze a világháború egykori repülőgépeivel. A motorikus erő felfokozása és ennek nyomán a gépek meggyorsulása lehetővé teszi kis államok területének egészen rövid idő alatt való átrepülését. Egy bombavető repülőgép átvonulása esetén már nem elegendő a földről való tüzelés, az ilyen „Durchmarsch“-ot csak egy másik repülőgép megtámadása tudna elintézni, csakhogy ilyen akció a semleges államot minden valószínűség szerint besodorná a háborúba. A kis államok számára tehát rendkívül fontos a légi háborúra vonatkozó semlegességnek exakt szabályozása.

A belga kamara külügyi bizottsága ennek a problémának a megvitatását tűzte ki. A kérdésnek olyan megvitatására is gondolnak, hogy bizonyos magasságban szűnjön meg a semleges állam felségjoga.

kérdésben a kormánnyal.

Wawed tábornok, aki az angol középkeleti hadsereget vezeti, a napokban megbeszélést folytatott Barker tábornokkal, a Palesztinában állomásozó angol csapatok parancsnokával.

A jeruzsálemi rádió bevezette a reggeli hírszolgálatot is, hogy a lakosságot megnyugtassa az olyan hírekkel szemben melyek pánik előidézésére alkalmasok.

A zsidó polgári véderő összes szabadságotjait behívták.

Szerdán éjszaka Haifában nagyszabású légvédelmi gyakorlat volt. Ugyanakkor a haifai hatóságok intézkedéseket tettek a kikötő, valamint a petróleumvezeték megvédésének érdekében.

A kormány különböző rendkívüli rendelkezéseket bocsátott ki. Az egyik rendelet háromnapos banksztrájkot intézkedik. Ez idő alatt semmilyen bank-tranzakciót nem bonyolítanak le, kivéve az olyanokat, amelyekre a kormány külön engedélyt ad. Altlólág ez az intézkedés azt célozza, hogy bezárják azokat a kisebb bankokat, amelyek a főkormányzó fizetésképtelenségük miatt meg és hogy megvédjék a kezesek érdekeit a különböző pénzügyi műveletek lebonyolításánál.

A romániai Vörös Kereszt felhívása a lakossághoz

Bucuresti, szeptember 6. A román Vörös Kereszt egyesület körülbelül háromnegyed évszázada áll fenn s termékenyen működött közre mindenkor a humanista és nemzeti valamint az ország valamennyi szociális munkájában. A háború és a béke idején kifejtett tevékenysége bebizonyította, hogy milyen hasznos működést fejt ki az egyesület nemcsak az állammal, hanem a tömegekkel szemben is. A Vörös Kereszt egyesületben az állam nagyszerű eszközt talált arra, hogy a szükség napjaiban megkönnyítse a segítség munkáját a lakossággal szemben. Az a bizalom, amely az állam valamint a közönség részéről nyilvánul meg a Vörös Kereszttel szemben, azt igazolja, hogy az egyesület céljaira fordított összegek rendeltetési helyükre jutottak és hogy az egyesület szolgáltatásában állók csak

azon fáradoznak, hogy akár személyes érdekeik feláldozásával is a közösség érdekeit szolgálják.

A Vörös Kereszt tagjainak jelenlegi létszáma nem tudja fedezni az egyre növekvő szükségleteket. Az ország lakosságának két ezreléke sem vesz részt az egyesület munkájában, akár pénzbeli, vagy munkával való hozzájárulás útján. Más országokban a lakosságnak több, mint egy negyede található a Vörös Kereszt tagjainak sorában, akik közül mindenki tehetségéhez mérten járul hozzá az egyesület fenntartásához.

Ismét nehéz napok fenyegetnek, amelyek készen kell találjanak bennünket, hogy a legkisebbre csökkenthessük le a borzalmas következményeket. Ebből a szempontból a Vörös Kereszt szerepe inkább előtérbe ke-

rül, mint bármikor. Eppen ezért intézünk meleg felhívást az ország lakosságához, hogy tehetségéhez mérten, pénzben, természetben, vagy munkával legyen segítségére az egyesületnek. A Vörös Keresztet segítve, saját magatokat és hozzátartozóikat segítitek. Kövessétek azoknak az áldozatkész román férfiaknak és nőknek a példáját, akik szívvel, lélekkel az egyesület mellé álltak, még a megalakulás pillanatában. Semmilyen áldozat nem nagy, ha az az országért történik, amelynek szolgálatában a Vörös Kereszt áll. Ezért szólítjuk fel az ország lakosságát, hogy minél nagyobb számban csatlakozzanak hozzánk.

A Vörös Keresztnek alapszabálya szerint, háromféle tagja van:

1. Aktív tagok, akik éventénként öt lejű felfelé tagsági díjat fizetnek.
2. Adományozók, akik legkevesebb ezer lej adományt juttatnak az egyesület részére, vagy pedig valamilyen jelentősebb szolgálatot tesznek a Vörös Keresztnek.
3. Azok, akik legkevesebb ötszáz lejű járulnak hozzá a Vörös Kereszt alapjához. Az adományozók nevét beírják az egyesület aranykönyvébe.

A. E. Brahm bécsi grafológus előadása

Rendkívül érdekes előadás hangzott el kedden este a Concordia klubban. Az előadó A. E. Brahm bécsi pszichographológus a grafológia ismert mestere volt az Anschluss előtti Ausztriában. Nevét egyúttal emlegették Schermann Rafaellel, a világhírű grafológussal, akit nem kell bemutatni az újságolvasó közönség előtt. A grafológia ma már kétségekívül tudomány, amely nemcsak a maguk egyéniségére kíváncsi emberek érdeklődésének tárgya, hanem az igazságszolgáltatás egyik rendkívül fontos segédesszöke is. Bőséges irodalom foglalkozik ma már azzal, hogy az írás, minden titokzatos háttértől mentesen hű kifejezője az emberi egyéniségnek, melyből a hivatott szakértő messzemenő és széleskörű képet tud alkotni az egyénről. A. E. Brahm erről tartott rendkívül érdekes és vetített képekkel szemléltet előadást. Rámutatott arra, hogy az ember írása nemcsak jellemének hű tükörképe, hanem képességeinek, sőt fizikai elváltozásainak is pontos vetülete. Az írás, az emberi agy kifejezője, amelynek csak egyik segédesszöke a kéz. Nem a kéz munkája tehát az írás, hanem az agy, és így a grafológus nemcsak egyszer és mindenkorra szóló képet tud adni az írás tulajdonosáról, hanem mindenkor hangulatát, lelkiállapotát is kiolvassa a sorok közül. Sokan képe a tévedésbe esnek, hogy az írás külső képe mértékadó abból a szempontból. A szép, vagy a kevésbé szép írás, csak külső jelenség, mint emberen a ruha. A valódi egyéniség a vonalakban rejlik.

Az íráselemzés szempontjából három alapvonalu írást különböztetnek meg. A jobboldalra dülő írás, a szociális lény kifejezője, az álló írás egoista hajlamokra mutat, míg a baloldalra dülő írás a szépeképességre hajlamos ember írása. A grafológus ma már a nyugati nagyvárosokban szinte nélkülözhetetlen velejárója az élet minden ágának. Az írás ugyanis pontos képet tud adni pályaválasztás esetén, tanácsot tud adni házassaladónak, mert az írás pontosan kimutatja, hogy két ember minden tekintetben egymáshoz illő-e, vagy sem? Intellektuális, szociális hajlamok megfelelnek-e? Az írás hű tükörképet ad az egyén foglalkozásáról is. Amint a vetített képen láttuk, Lehár Ferenc írásában pontosan kimutatható a violin kules. A falon egymásután jelennek meg a cionista mozgalom nagy alakjainak kézírásai és aláírásai. Brahm kimutatása szerint sok hasonlatosság található fel Herzl Tivadar és Nachum Szokolov írásában. Stephen Wise írása hadvezérre mutat annak ellenére, hogy Newyork főrabijja. Lord Melchett írása az önmaga köré font gloriát árulja el, Weizmann írása pedig szépeképességre mutat rá arra is, hogy mennyire kifejező az írás a részeg állapotot, a szexuális aberrációt, a gyilkost, stb. Utóbbi szemléltetésére Kürten Péternek a diüsseldorfi tömeggyilkosnak írását vetíti. Az előadás szépszámu elit közönsége elismerő tapsokkal fogadta a rendkívül érdekes előadást.

Az oradeai Szilágyi Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939/40. iskolai évre. Ort. kóser teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanároktól vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvoktatást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőknek az igazgatóság (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kitérjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr Szilas Izidor liceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

Párizs, júk, még diplomáciát órától kezébe teltten ki szilárdan jól megrolási, va Felelős amely m lin, Colso tengernag légi flotta diplomata és a nép dik: ez a Hitlernek belátásra mult év amelynek bereknek jelentős paktum t ugyanis a dulása fta a fran Németors késszletek az időt a Senki r kat hábo kötelese rának za számára. anyáktól, és ha né svesen szorosan ságának a háboru festő meg ját" mut nak könn tatott lé szálkál "servistes" lati idősz plakát m láthatók; tájálják ok

A fesz nagyobb lágitja m ugyancsa hallgatag vagy cse ról: „Gor A korn sághoz n ják el a tostitva v get a fel a szülők szültséges nyilvános litják. A különböz kesen jel lerójják szágzak. franciául kémkedés mesélte, kis halás egy egés kémgyan tak a fal nus nyel

A Lou hogy mi nükincse Minden ott kisé leggondos kincset é lyezték e tisztvisel a rendelt chartresi kes üveg rokat ho Bár h mas. A aludni. A ugszólvá ugy hog fehér ce zönség ig azonban tesítések röviddel adás reg próbálna set alud Hitlernek

Párizs a háboru előestéjén

Könnyes bucsuzkodás a Gare de L'Esten. Sötétség borul éjjel a fény városára. „Kenyérjeggel befejezni lehet a háborút, de kezdeni nem”. 850 pilótánál jelentkezett önkéntes szolgálatra

Párizs, augusztus 30. Midőn e sorokat írjuk, még nem ismeretes a folyamatban lévő diplomáciai tárgyalások eredménye. A helyzet óráról órára változhatik. A döntés Berlin kezében van. Egy bizonyos és ezt ismételtel ki kell hangsúlyozni: Franciaország szilárdan el van tökéltve arra, hogy nem hajol meg sem az erőszak, sem valamely zsarolás, vagy megfélemlítési manőver előtt. Felelős körökben — és óriási a felelősség, amely ma Daladier miniszterelnökön, Gamelin, Colson és Georges tábornokokon, Darian tengeremgályon, Vouillemin tábornokon, a légiflotta vezetőjén, továbbá a minisztereken, diplomátákon és főtisztviselőknél nyugszik — és a nép köreiben egyetlen vélemény uralkodik: ez a játék nem tarthat örökké. Egyszer Hitlernek kell most már retirálnia és józan belátásra jutni. Ez a hangulat, amely az elmúlt év szeptemberében nem volt meg és amelynek megteremtéséért akkor bátor embereknek egy kis csoportja hiába dolgozott, jelentős mértékben alakult a német-orosz paktum befolyása alatt is. Ez az egyezmény ugyanis a Sztalin hitszegése és Hitler pálfordulása fölötti felháborodáson kívül kinyitotta a franciák szemét a jövő veszedelmére: Németország a végtelen orosz nyersanyagkészletek birtokában elérkezettnek találhatja az időt ahhoz, hogy nyugat ellen forduljon.

Senki ne higye azonban, hogy a franciákat háborús lelkesedés tölti el. Nyugodtan, kötelességtudóan vonulnak be, de 1914 nyarának zajos lelkesedése nélkül. Százerek számára keserű az asszonytól, gyermekektől, anyáktól, menyasszonyoktól való bucsuzás és ha néhány hét múlva haza is térnek, keservesen viselnék megrendült állami és sokszorosan magánegysíztenciájuk bizonytalanosságának súlyát. A Gare de L'Est-en, ahol egy, a háboruban gyermekét vesztett amerikai festő megkapó képe „a hadbaindulók bucsuját” mutatja, — szegény kis asszonyok állnak könnyes szemekkel, mialatt a férfi vonatot léptekkel, sapkáját félrecsapva, hátszákkal vállán, eltűnik az „Entrée des Réserveistes” ajtaja mögött. „Egy hadgyakorlati időszakra”, ahogyan azt a mozgósítási plakát mondja... Itt-ott derűs fiatalok is láthatók; civilek, rokonok, frissítőkkel traktálják őket.

A feszültség kezdete óta a meleg egyre nagyobb lesz. Éjjel, midőn a sápadt hold világítja meg az elsötétített „fények városát”, ugyancsak nem hül le a levegő. Az emberek hallgatagon ülnek a kávéházak terraszán, vagy csendesen vitatkoznak az örök témáról: „Gondolja ön, hogy...?”

A kormány ma harmadszor fordul a lakossághoz nyomtatékos felhívással, hogy hagyják el a várost, míg a vasúti közlekedés biztosítva van. Számtalan család tett máris eleget a felhívásnak. A közigazgatási hivatalok a szülőködködi rendelkezésére bocsátják a szükséges utiköltséget. A gyermekeket a nyilvános iskolákban megszámlálják és elszállítják. A külföldi valóságos ritkaság lett. A különböző országokból való emigránsok lelkesen jelentkeznek katonai szolgálatra, hogy leróják végül haláljukat a vendéglátó országok. Német barátainkkal is kezdünk franciául beszélni. Itt-ott felmerül már a kémkedéstől való félelem. Egy berni tanyitón mesélte, aki barátjával Brest mellett egy kis halászfaluban töltötte a vakációt, hogy egy egész éjjel át kihallgatták és mint kémgyanúsokat visszatartották őket. Ők voltak a falu egyetlen idegeni és egy igen gyanús nyelven beszéltek egymással...

A Louvre muzeum asszisztense beszéli, hogy milyen hatalmas munkát végeztek a múlkincsek megfelelő becsomagolása körül. Minden egyes darabot öt példányban kiállított kísérő jegyzőkönyvvel látnak el és a leg gondosabban becsomagolnak. Több múlkincset a Banque de France pincéjében helyezték el. A többiekét vidékre szállítják. A tisztviselőknak meg kellett esküdniük, hogy a rendeltetési helyet titokban tartják. A chartresi, st. denisi és sainte chapellei értékes üvegeket biztonságba helyezték. A szobrokat homokzsákokkal védik.

Bár éjjel sötét van, a város mégis mozgalmas. A feszültség nem hagyja az embereket aludni. Az újságokat cenzurázzák, azonkívül ugyiszólván alig van munkatársuk, szedőjük, úgy hogy mérsékelt terjedelemben és itt-ott fehér cenzurafoltokkal jelennek meg. A közőnség így a rádió híreit hallgatja, amelyek azonban ugyancsak cenzurázott hivatalos értesítésekre szorítkoznak. Az utolsó esti adás röviddel éjjel előtt történik, az első reggeli adás reggel 6 óra 30 perckor és ezek hiába próbálnak a két időpont között valami keveset aludni. Vannak, akik azt hiszik, hogy Hitlernek meg kell retirálnia a nyugati ha-

talmak előtt. A kevesek, akik hangoztatták az utóbbi napokban, hogy Lengyelország sem viselkedett mindig túl barátságosan Franciaországgal szemben, — Daladier beszéde után elhallgattak.

Az összes férfiakat felszólították, hogy igazoló irásaitk tartásuk maguknál, mert a rendőrségnek jogában áll bármikor és bárhol ellenőrzést gyakorolni az illető katonai kötelezettsége, állampolgársága fölött. A külföldiek, különösen a behívott belgák, sietve hagyják el a várost, ahonnan a turisták már régen eltűntek. Benzin van még. Az országutak, különösen kelet felé, ahol teherautók hadianyagot és legénységet szállítanak, nem állnak többé nyitva a magánközlekedés számára. A női pilóták szervezete 850

kiképzett pilótánál és iskolázott segédsemmel listáját nyújtotta át a kormánynak, akik önként jelentkeztek katonai szolgálatra. Akárcsak az elmúlt háborúban, a francia nők ezuttal is teljesíteni fogják kötelességüket. A tizenöt évet meghaladott cserkészeket ugyancsak behívták segédszolgálatok ellátására. Az összes közüzemekben, a postánál, bankokban, üzletekben erősen érzik a személyzet hiánya. Nyugalmazott tisztviselők volentörök ugranak be helyükbe. A gyógyszerész, orvos és fogorvos tanhallgatók számára kivételes rendelkezést bocsátottak ki, amely bizonyos szemeszterek lehallgatása és bizonyos vizsgák letétele esetén lehetővé teszi számukra gyakorlat folytatását.

Az élelmiszerekről való ellátás teljesen zavartalan. Irónikus kommentárlják a német megszorításokat. Franciaország és gyarmatai ilyen gondokat nem ismernek. Dr. Schacht-nak nem olyan régen tett kijelentésére emlékeztetnek, amely szerint kenyérjeggel háborút befejezni lehet, de kezdeni nem.

Ki vonhatná kétségbe, hogy nehéz órákat élünk itt át? Bizonyos azonban, hogy felejtethetetlen benyomást gyakorol az emberre a tehetség, finomérzésű nép nemzeti egységének védelmi és életakarátának felbőrdése. Az önbizalom, amelyet ez a kritikai beállítottságu nemzet gyakran elveszíteni látszik, ezuttal megrendíthetetlen. A franciák tudják, hogy mindent megtettek, amit becsületük megengedett, hogy megmentsek a békét és hogyha háboru jönne, egy olyan végzettségű ez, amellyel szembenéznek. Még senkinek sem tudta elhinni, hogy gyilkos bombák megsebezhetnék ezt a csudálatos fővárost, de sem ennek lehetősége, sem az a tudat, hogy Franciaország hadseregének kell ezuttal is a történelmi sorsközösség feladatának javát teljesíteni, — nem képesek meggyónítani a francia nemzet ellenálló akaratát.

(B. N.)

Hatósági engedélyhez kötik az ország egyes vidékeihez való utazást

A kolozsvári lakosoknak is engedélyt kell kérniük az autóbuzsón, autón, motorkerékpáron, vagy szekeren való utazáshoz

Cluj, szeptember 6. Az állambiztonsági hivatal az ország egyes részein az általános rend érdekében új biztonsági intézkedéseket fogantatott. Mint nagyváradi tudósítónk jelenti, a városból való elutazás előzetes engedélyhez van kötve. Fennakadást azonban nem okoz, mert az utazni akarók, személyazonossági igazolványuk ellenében, azonnal megkapják az illetékes hatóság utazási engedélyét. A Kolozsvárról való eltávozást egyéb rendelkezések szabályozzák.

Dr. Horvat Iosif rendőrkezes nyilatkozott ebben az ügyben, amely szerint a város területének elhagyása csak hatósági engedéllyel történhetik — ez azonban

nem vonatkozik a vonaton való elutazásra. Azonban, ha az utas más közlekedési eszközt, mint gépkocsit, szekert, motorkerékpárt, kerékpárt, vagy társasgépkocsit vesz igénybe, az engedélyre okvetlen szüksége van. A CFR társasgépkocsi igazgatóságától nyert értesüléseink szerint, a Dés, Zilah, Kajántó és a gyalui vonal irányába szükséges az igazolvány ellenben a Torda, Marosvásárhely, Kolozs és Nagyenyed irányába történő elutazásoknál nem szükséges az engedély beszerzése.

Az utazás engedélye díjtalan, kérvényezni sem kell, az állambiztonsági hivatal a bemutatott személyazonossági igazolvány alapján nyomban kiállítja.

Katonai törvényszék elé állítják a rémhírterjesztőket

Fokozottan ellenőrzi a rendőrség a rádiózárról szóló rendeletet. Dr. Horvat rendőrkezes nyilatkozata

Cluj, szeptember 6. Ismeretes az a pár hónappal ezelőtt kelt hatósági rendelet, amely szigorúan megtiltotta este tíz óra után a nyitott ablaknál való hangos rádiózást. Ezt a rendelkezést időközben módosították s ezzel kapcsolatban dr. Horvat Iosif rendőrkezes a lapok útján a következő nagyfontosságú felhívást intézi a lakossághoz:

— A város területén odahaza mindenki azt az állomást hallgathatja rádióján, amelyiket akarja, de nyitott ablak mellett hangosan rádiózni bármilyen időpontban, akár éjjel, akár nappal, szigorúan tilos. Megengedhetetlen dolog ugyanis, hogy nap közben, vagy este bárki is nyitott ablak mellett hangos rádiózással zavarja szomszédait és az ucca járókelőit. Akikről bizonyítást nyer, hogy a rendeletet nem

tartják be, a hadbíróóság elé kerülnek.

— A továbbiakban még egy fontos felhívást kell tennem — mondotta dr. Horvat rendőrkezes. — Több ízben megállapítást nyert ugyanis, hogy egyesek különböző álhírek és rémhírek terjesztésével ijesztgetik embertársaikat, ami által riadalmat keltenek a békés lakosság körében. Nyomatékosan és újlag tudomására adom mindenkinek, hogy bármilyen álhírterjesztést a törvény legteljesebb szigorával fognak büntetni az illetékes hatóságok. Az álhírterjesztőket ugyanis a katonai törvényszék elé állítják. Mindenkinek meg kell értenie és tudatában kell lennie annak, hogy kivételes, rendkívüli időkből a polgárságnak fokozottan kötelessége szigorúan alkalmazkodni a hatósági rendelkezésekhez.

Ruházati felszereléssel kell jelentkezniük a katonai szolgálatra bevonulóknak

A felszerelés árát jelentkezéskor készpénzzel fizetik ki a csapattestek

Cluj, szeptember 6. A kolozsvári polgármesteri hivatal 965—1939 számu leiratában a román nagyvezérkar 5. számu rendeletét közli, mely szerint:

Azoknak a tartalékosoknak leváltására való tekintettel, akik a gyakorlati időszakot befejezték, haza kell térniük, 1939 szeptember 5-i kelettel gyakorlatra behívjuk azokat a tisztteket, altisztteket és legénységi állománybelieket, akik a következő megkülönböztetett csillagokkal és betűjelzésekkel ellátott sárga és vörösszínű behívóparancsral rendelkeznek:

1. Egy csillaggal akármilyen bélyegzővel legyen ellátva.
2. Két csillaggal az AR 1, AR 2, AR 3, AS 1, AS 2, AS 3, AT 1, AT 2, AT 3, AU 1, AU 2, AU 3, AZ 1, AP 1 és BZ 1 jelzések.
3. Három csillaggal az R 1, BZ 1, CZ 1, DZ 1, DU 2, DU 3 jelzések.
4. Négy csillaggal az AU 1, AU 2, AU 3, AZ 1 jelzések.
5. Öt csillaggal a CT 2, PZ 2, FA 1, FU 1, FU 2, FU 3, FR 1, FS 1, CL 1, CL 3 jelzések.

Míndezeneknek a behívóparancsukban jelzett

csapategységüknel és helyőrségeknél kell jelentkezni, tekintet nélkül arra, hogy ebben az évben már vettek-e részt gyakorlaton, vagy haladékat kaptak, vagy pedig felmentették őket a gyakorlatozás alól.

Mindazokat, akik nem jelentkeznek csapattestüknel a behívóparancsukban jelzett időtartam alatt, katonai törvényszék elé állítják a katonai büntetőtörvénykönyv értelmében.

A behívottak fizetése

A fenti rendelettel egyidejűleg a fővárosi lapok újlág közlik a gyakorlatra behívott személyzet fizetésére vonatkozó törvényrendelet intézkedéseit, miként azt a Monitorul Oficial ez év május 8-i számában közölték.

Ezek a rendelkezések a tisztviselők számára előírják, hogy:

1. Amennyiben a tisztviselők tartalékos tiszték, 30 napot meg nem haladó behívásuk esetén úgy a polgári, mint katonatiszti fizetések megkapják.
2. Ha a behívás 30 napot meghalad, a tartalékos tiszti rangban levő tisztviselőknak joguk van vagy polgári fizetésükre, vagy a tiszti fizetésre tarthatnak igényt.
3. A legénységi állományú tisztviselők polgári foglalkozásuk havi fizetését élvezik. A polgármesteri rendelkezés kiegészítőleg közli, hogy a bevonulóknak magukkal kell vinniük: 2 inget, 2 alsónadrágot, 2 pár harisnyát, 1 pár jó cipőt, bakancsot, csizmát, vagy 2 pár bocskort, 1 ködmönt vagy mellényt. A csapattestek a bevonultaknak a magukkal hozott felszerelés ellenértékét azonnal és készpénzzel kifizetik.

Szabadforgalmi devizákban nincs üzlet. Az exporttevékenység stagnálása, a bizonytalan nemzetközi helyzet miatt a minimálisra csökkent a kereslet a szabadforgalmi (negociabil) devizákban. Ennek ellenére az árfolyamok nem lanyhultak, ami ugyancsak a bizonytalansággal magyarázható. A piac nincs kellően informálva a külföldi árfolyamokról sem, mivel a londoni és párizsi tőzsde zárva, a zürichi tőzsde árfolyamai pedig napok óta nem érkeztek meg.

Olaszország számos áru kivitelt betiltotta. Az olasz kormány rendeletet adott ki, amelyben számos áru kivitelt betiltották. A rendeletben felsorolt áruk túlnyomó része hadianyagnak számító nyersanyag és készáru.

A „Romigefa” kolozsvári fiókját 1.700.000 lejre büntették, adótitkolás miatt. A bucaresti „Romigefa” S. A. — amely a német Farbenindustrie-konzern cikkeinek árusításával foglalkozik, — hónapokkal ezelőtt Kolozsváron fiókot nyitott, azonban ezt a pénzügyigazgatóságon a törvényben előírt 30 napon belül nem jelentette be. A fiscus közegei emiatt kihágási jegyzőkönyvet vettek fel és a fiókot 1.700.000 lejre büntették. A Romigefa fellebbezett, az első tárgyalás a napokban volt, a törvényszék az ítélet kihirdetését elhalasztotta.

MINDEN Hölgyet

értesíték, hogy tanulmányutamról hazakerkeztem.

Ella Kozmetikai Intézet

Hirsch Ella

Cluj, Reg. Ferdinand 11. Etaj I. (Gólya épület). Legmodernebb francia és angol kozmetikai újdonságokkal állók a n. é. hölgyközönség rendelkezésére. Tanítványkiképzés, olcsó árak.

HIREK

— Leszerelik a nagykarolyi papírgyárt. Nagykarolyból jelentik: A nagykarolyi papírgyár hatalmas üzeme szombat este végleg leállt. Hétfőn megkezdtek az üzem leszerelési munkálatait. A leszerelt gépeket az Ókirályságbeli Telejeanba szállítják, ahol már megkezdtek az új papírgyári építkezéseket. A papírgyár elköltözése súlyos csapást mér elsősorban az ott foglalkoztatott többszáz munkásra, de ezenkívül Nagykaroly gazdasági életére is érzékeny veszteséget jelent.

— Virágkiállítás Kolozsváron. A Romániai Kertészeti Egyesület Kolozsváron székelő erdélyi részén, szokásos évi virágkiállítását e hó 10 és 11-én rendezi meg a Botanikus-kert muzeumi épületében. Erdély több tartományának kertészeti fognak vetélkedni a szebbnél-szebb virágokkal. A virág barátait új meglepetésekkel várja a kiállítás rendezőbizottsága, melynek élén Borza Sándor egyetemi tanár fáradozik kitűnő munkatársával karöltve. A kiállítás ismételt gazdag ismertetője lesz a virágbarátoknak, akiknek alkalmuk nyílik kiválasztani azokat a szemléknek, egyéniségüknek megfelelő virágokat szín, alak és fajta szerint, amelyeket kertjük szépítésére és otthonosságátelére szándékoznak megnevelni. A kiállítás szeptember hó 10-én reggel 8 órakor veszi kezdetét, melyet a bíráló-bizottság munkája előz meg, majd pedig átad megtekintést végezt a nagyközönségnek.

— Szabadláb helyezették a nyolc évre elítelt zsidó újságírókat. Kaunasból jelentik: Joseph Fink héber-jidisz újságíró, aki litván állampolgár és a newyorki „Morning Journal” munkatársa volt, a napokban a németek szabadlábba helyezték. Finket, több más külföldi újságíróval együtt, két évvel ezelőtt tartóztatták le, Németország elleni rágalom-propaganda címén. Miután két év vizsgálati fogságban töltött, a berlini törvényszék nyolc évi elzárásra ítélte. A szabadlábba helyezés oka az a megállapodás volt, amely a két állam állampolgárainak kicserélésére vonatkozólag a német és litván kormányok között létrejött.

— Finnország a háború ellenére megrendezi az olimpiaszínt. Helsinkiből jelentik: Az olimpiai bizottság hivatalos jelentést tett közzé, amelyben leszögezi, hogy Finnország 1940-ben az olimpiaszínt minden körülmények közt megrendezi. Ha az események miatt több állam nem vehetne részt az olimpiai versenyeken, úgy a jövő évi olimpiaszínt szűkebb programja lesz és csak a semleges államok és a skandináv államok vennének állam részt. Az építkezések zavartalanul folyhatnak tovább, mert Finnország a béke mentevára és a rendezőséget az a hit hatja át, hogy a nemzetközi zavarok mielőbb véget érnek.

— Kéttmilliárd lej vagyona van Kolozsvár városának. Négy hónap óta tart a város házában a város tulajdonát képező közbizonyok leltározása, amelyet a belügyminiszter rendelt el. Négy hónap óta a város összes ügyosztályai lelkiismeretes és komoly munkával írják össze a város vagyonát dr. Ungur városi tanácsos, a gazdasági ügyosztály irányítójának vezetése alatt. A hatalmas munkából kivette részét a város mérnöki hivatala is, mert természetesen a városi javak felbecsülése műszaki emberek igénybevételét tette szükségessé. A vagyonleltár összesítése megtörtént és ennek tanúsága szerint kincses Kolozsvár összes ingó és ingatlan vagyona 2.000.000.000 (kéttmilliárd) lej ér. A közel ezer oldalra terjedő leltárban pontosan feltüntetve vannak a város összes javai. Száztízmillió lejről kezdve a város összes ingóságai, készpénze és értékpapirjai. Harminckilenc millió lejt képviselnek a mezőgazdasági területek, 25 milliót az erdőségek, 570 milliót a belsőségek, 850 milliót az utcák, terek és ezeknek burkolatai, 23 milliót a közlekedési és mezeti utak, 27 milliót a hidak, 21 milliót az utcákon levő beépített művek, 14 milliót a szobrok és emlékművek, a Mátyás-szobor például 12 millióra és a farkasszobor 2 millió lejrre. A város háza épülete a vagyonleltár szerint 40 millió lejt ért, a Főter értéke pedig 60 millió lejt. Fel vannak becslve a város területén átfutó folyók, gátak és partvédő hidak is, amelyeknek értéke 12 millió lej. De fel vannak sorolva az adósságok is, amelyeknek végösszege 96 millió lej. Ebből 73 millió lej a városi vízművek amortizációs adósságai, amelyek azonban csak papíron képeznek adósságot, mert ha az üzem a kölcsönt visszafizeti, ez szintén vagyonként fog szerepelni. Minthogy Kolozsvár lakosságának létszáma körülbelül 100.000 lelket tesz ki, a leltár szerint minden kolozsvári polgárnak 20.000 lej vagyona van, minthogy a város javai a város polgárainak tulajdonát képezik.

— Légvédelmi óvintézkedések. Bucurestiből jelentik: A légvédelmi törvény értelmében az intézmények és az állami, vagy közhivatalok, ugyszintén a blockhausok kötelesek tűzvédelem elleni kiképzés céljából csapatokat küldeni a helyi tüztöltőosztagokhoz.

— Mavrocordat tábornok halála. Bucurestiből jelentik: Hosszas betegség után, tegnap este meghalt Leon Mavrocordat tábornok, a román hadsereg egyik legrégebbi hadvezetője. Mavrocordat tábornok 80 éves korában halt meg. Középiskolai tanulmányait Franciaországban végezte, katonai tanulmányait pedig a Saint Cyr-ben, míg a továbbképző-iskolát a fontainebleui tüzérségi iskolában végezte. Résztvevett az 1877-es háborúban. Már 1912-ben hadosztályparancsnok volt.

— Tanév megnyitása az oradeai Zsidó Liceumban. A tanév ünnepélyes megnyitása f. hó 10-én lesz. E napon valamennyi tanuló tartozik délelőtt félkilencor az iskolában megjelenni. Igazgatóság.

— Egy nagybányai munkás viszontagsága az egymillió lejes sorsjegynyerményvel. Nagybányáról jelentik: Sásáran Vasile nagybányai munkás családjával együtt nagy nyomorban élt. Valahogy összekuporgatott 200 lejt és elhatározta, hogy sorsjegyet vesz rajta. A huzás előtti napon megvásárolta a sorsjegyet. A szerencse Sásáran mellé szegődött. A melléksorsjeggyel egymillió lejt nyert. A pénz egy részét ingatlanokba fektette, míg egy negyedmillió lejt lakásában őrizte és minden este megszámlálta, hogy nem hiányzik-e belőle. A napokban aztán tragikus meglepetés érte: a ládájából eltűntek a félte őrzött bankkók. Sásáran a rendőrségen jelentést tett a lopásról, ahol nyomozást indítottak a tolvaj kézrekerítésére. Megállapították, hogy a tolvaj a ház falát kibontva hatolt be a lakásba és feltörve a ládát, magával vitte a pénzt.

JÓL JEGYEZZE MEG! Holnap indul a ROYAL slágermozgó nagyszabású premierje HAROM EMBER A HÓBAN, Erich Kästner világsiker aratott regényének filmváltozata. Az Alpkokban lejátszódó ragyogó vigjáték, eddig nem látott szenzációs szíjelenetek. Főszerepekben: ROBERT YOUNG, MARY ASTOR, FRANK MORGAN

— Kentucky, mindenkori ismeri e város nevét, ahol a leghíresebb menések vannak és leghíresebb lövészenek, melyekre Amerika és Európa minden városából tödülnek az emberek. Kentucky, a szenvedélyek városa. Ennek a városnak lakosairól szól a Century közzismert amerikai filmgyár legújabb filmje, melynek címe Kentucky. A filmgyár nem sajnált se költséget, se áldozatot, hogy hűen visszaadja e város mozgalmak képét. Izgalmas, érdekes film, teljesen újszerű tartalommal, mely első pillanattól utolsó leközti a néző figyelmét. A film legkimagaslóbb része a kentuckyi nagy lövészen. A film főszerepét az itten is közzismert Loretta Young és Richard Green (Robert Taylor riválisa) alakítják. A film végig színes, csodálatosan szép felvételei és elegáns rendezése csodálatba ejtik a nézőt. E napokban kerül műsorba a Select Mozgó-ban.

— Oslósnak indult női holttestre bukkantak egy Lugos melletti erdőben. Lugosról jelentik: Borzalmas leletre bukkant a Lugostól hat kilométerre levő Binis nevű erdőben Bot Simon erdőpásztor. Az országtúli mintegy kétszáz méter távolságban a fák között majdnem teljesen csupasz csontváz fekkid. A fej annyira épen maradt hogy abból megállapíthatta, hogy az áldozat 30-40 év közötti gondörhajú, szőke nő lehetett. Az erdőpásztor értesítette a lugosi rendőrséget és nem sokára megjelent a helyszínen a vizsgálobizottság. Megállapították, hogy kétségtelenül gyilkosság történt. Nem messze az emberi test maradványaitól megtalálták az áldozat parasztruháját és bekecsét, amelyen sok vérfolt volt. A gyilkos úgy látszik rémtette után vetkőztette le áldozatát. A koponyán késszurások nyomait fedezték fel. A testből a koponyán kívül csak a gerincoszlop és a lábszárcsontok maradtak meg, a többi részeket az erdei vadak, vagy kőborkutyák elhordták. A rejtélyes gyilkosság több héttel ezelőtt történt. A rendőrség erősen nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére.

— Szatmáron külön utrongálási illeket vetettek ki a teher szállító járművekre. Szatmárról jelentik: Szatmár város vezetősége szeptember 1-től kezdődőleg utrongálás címen új illeketet vetett ki a teherjarművekre. Az illeket az idegen kocsikra is vonatkozik, még abban az esetben is, ha havonta csak egyszer fordulnak meg a városban. Traktorok és butorszállító kocsik egyszeri átvonulása 200 lej. Idegen gépkocsik egyszeri átvonulásának illeke 300 lej. Az illeketet a városi sorompónál hajtják be. Szatmári kocsik a következő illeketeket fizetik: kétlovas teher szállító kocsik havi illeke 200 lej. Tehergépkocsi illeke 1000-tól 2000 kgr. súlyig havi 50 lej, minden további 1000 kilogramnál 50 lejjel emelkedik az illeket. Hat-ezer kilogramm után az illeket 200 lejjel emelkedik ezerkilönként.

— Elhalasztották a belgrádi nemzetközi kiállítást. Belgrádból jelentik: A jugoszláv hatóságok újabb intézkedésig elhalasztották a belgrádi nemzetközi kiállítás megnyitását.

— Gyűlést tartottak a kolozsvári építőipari munkások. A helybeli építőmunkások szakmai szervezete Grajdean Gheorghe elnökletével a napokban tartotta közgyűlést, amelyen a szervezet rokkantsági és temetkezési segélyalapjára vonatkozólag hozott határozatot. Ennek értelmében az alapok kezelését külön 5 tagból álló „egyesületi bizottság”-ra bízta. A bizottság elnökéül Benkő Mihály, titkárául Valkai István, pénztárnokának Gábor Kálmánt, ellenőröknek pedig Ilyés Istvánt és Fábrián Józsefet választották meg. A közgyűlés ezután megadta a felmentvényt a régi vezetőség részére, majd elhatározta, hogy a szeptember 24-re kitűzött tartományi kongresszuson résztvesznek. Itt említjük meg, hogy a festőipari munkások eddig együtt kezelt rokkant és temetkezési segélyalapjaikat kivonták az építőmunkások hatásköréből és arra külön bizottságot jelöltek meg.

— Szabadlábba helyezték Vajslovich Emilt. Nagyváradról jelentik: Mint ismeretes, Vajslovich Emil, a Park szálloda tulajdonosa, aki a nagyváradi fogházban töltötte politikai büntetését, szabadlábba helyezési kérvényt nyújtott be a törvényszékhez. Két tárgyalás után tegnap hirdették ki az ítéletet a kérvényezés ügyében. Eszerint tekintetbe véve a vonatkozó rendeletet, Vajslovich Emil büntetésének hátralevő idejét elengedte a törvényszék és kihirdette előtte szabadlábba való helyezésének bírósági határozatát. Vajslovich Emil büntetése november 4-én járt volna le.

— Manole Enescu vármegyei prefektus szemleutja a közönségek községeiben. Manole Enescu ezredes, vármegyei prefektus és dr. Ioan Stoica vármegyei főjegyző sorozatos szemleutak során szereznek meggyőződést a vármegye területén folyamatban levő mezőgazdasági munkálatok menetéről és a falvak lakosságának kívánságairól. A megyefőnök dr. Ioan Stoica főjegyző kíséretében legutóbb Suatu, Berchiesu, Fráta, Criseni, Boteni, Camarasu, Catina, Palatca és Sama községeiben tett látogatást, ahol nemcsak a helyi közigazgatás menetét, a jegyzők és szolgabírák tevékenységét vizsgálták felül, hanem meghallgatták a községek lakóinak különböző kéréseit, kívánságait, panaszait is. A szemleut során Manole Enescu ezredes, prefektus és dr. Stoica Ioan vármegyei főjegyző örömmel és megelégedéssel állapították meg, hogy a közigazgatási szolgálat minden tekintetben kielégítő és az őszi mezőgazdasági szolgálatokat mindenütt szorgalmasan végzik. A gabonaértékesítés is mindenütt kedvező körülmények között folyik. A megyefőnök és a vármegyei főjegyző örömmel állapították meg azt is, hogy a községi utak kijavítása, kikövezése szorgalmasan folyik és ezzel megkönnyebbül a hadsereg részére is az őszi hadgyakorlat. A jövő hét folyamán Manole Enescu ezredes a vármegye több más községében végez szemleutakat.

TURISZTIKA

Az Aurora turistaegyesület vasárnap a Tordai hasadékhöz és a Kishányai havasokhoz rendez autós kirándulást. Mindkét kirándulásra Str. Iorga 5 szám alatti cukrászdában lehet jelentkezni.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület tordai „Aranyoszekéi” osztálya a tordai hasadéki medvékház öt éves évfordulóján rendezendő ünnepség keretében 1939 szeptember 10-én délelőtt 11 órakor leleplezi Bors Mihály (népszerű) portréját. A kolozsvári központi turistaszakosztály ezalkalommal jubileárius társaságkocsis kirándulást rendez a tordai hasadékhöz. Indulás szombat este 7 órakor és vasárnap reggel 6 órakor. Jelentkezési határidő péntek este 8 óráig.

Tulleng a romániai szilvatermés

Bucuresti, szeptember 6. A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a szilvatermés különösen a következő vidékeken volt kedvező: Hunyad, Beszterce, Nagybanya, Naszód, Maramaros és Krassó megye. A termés ezeken a vidékeken olyan bőséges, hogy nem lehet értékesíteni és kilóját nagyban 50 baniért árulják. A minisztérium állapot létesített a szilvaiglyártás támogatására.

— Fejér Sándor hangversenye Sepsiszentgyörgyön. Fejér Sándor hegedűművész a Klinger kaszinó hangverseny-teremben szombaton este szépszámu és előkelő közönség jelenlétében hangversenyt adott. A fiatal művész a zenekultúra legkiválóbbjainak műveiből adott elő igazi művészi tökélyvel és átérzéssel nagy siker mellett. Beethoven Frühlingsonátája, Rimszkij Korsakov és Dvorak Kreisler Szlav táncok előadása után a genfi nemzetközi versenyen is nagy sikert elért Bloch Baal Schem előadásával ragadta magával a hallgatóságot. Paganini Capriccioja és Dinicu Heifetz Horája a művész virtuozitását, majd a befejezésül előadott Haydn Csárda-jelente a művész játékának eleganciáját és briliáns vonókezelésének tisztán csengő művészi kvalitását emelte a sikereket elérhető legmagasabb fokra. A szépszámu közönség igen melegen ünnepelte Fejér Sándor hegedűművészt, valamint Bernfeld Imánuit, a brasovi Astra zenekonzervatórium kiváló zongoratanárát, aki a művészi kíséretet látta el.

— Be kell jelenteni az eltávózók utazási célpontját. Bucurestiből jelentik: Az ingatlan-könyv hármas számu bejelentő ívén a tulajdonosok és főbérletkötő kötelesek feltüntetni azt is, hogy a lakásból eltávózó hová távozott. A lakók, akik megtagadják új lakóhelyük címének közlését a volt házigazdájukkal, háromezertől tíz ezer lejig terjedő büntetésben részesülnek. Ugyanez a kötelezettség fennáll a második számu iv megjelölési rovatának kitöltésénél, ahol fel kell tüntetni az előző lakás címét.

— Köszönetnyilvánítás. Friedländer, olaszliszkai rebbe (ezidőszert Oradea, Str. Cuza Voda 49.) köszönetet mond ezen a helyen azért a gondos és figyelmes ápolásért, amelyben Dr. Lengyel Miklós cluji szanatóriumában részesítették beteg aposát.

— Seilerné, Glück Ilonka zongoratanárnő a tanítást megkezdte. Lakásán található d. e. 11-1-g és d. u. 5-7-g. Cal. Marechal Foch 39. I.

— Dr. Blumné, Bernstein Jolán diplomás zongoratanárnő, tanítását újra megkezdte. Str. Elisabeta 16. I. e.

— Imaszékek bérbeadása. A Regele Ferdinand uti nagytemplom és pótáház imaszékeinek bérbeadása megkezdődött és naponta délelőtt 9-1-g és délután 3-6-g a Regele Ferdinand ut 54 szám alatti hitközségi irodában kiválthatók, illetőleg megújíthatók a bérletek. Régi bérletkötő jogait 10-ig, vasárnapig bezárólag tartják fenn.

— Wald Renée, zeneakadémiát végzett diplomás zongoratanárnő, megkezdte a tanítást. Jelentkezni lehet: Str. Octavian Goga No. 7., II. em.

— Angol és német nyelvórák adását Halmos Istvánné az 1939-40-es évfolyamra megkezdte. (Str. Rudeanu — volt Str. Surda — No. 1., emelet, balra).

חלום תורה דקק צעהול-סיליוואני תצו

דיע היעניג תית ווכט איינען מלמד דער חומש
עס רש גמ' ותר' גוט אונטערריכטעט. שפענען
ווערען נור דעם אקעפטערטען פערשיגט.
אפערטע יונג צו ריכטען א?
Primrabinatul Cehul-Silvaniei.

Három heti gyógykúra BUDAPESTEN

A FÜRDŐK METROPOLISÁBAN

Díjmentes vizum, 50%-os kedvezmény a magyar vasut vonalain. Lakás és teljes ellátás luxus szállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény. Egész évben nyitva. Lejben fizetendő a

ROMANIA

SOCIETATEA COMERCIALA OFICIALA DE TURISM összes irodában.

Cluj: „ECONOMIA” Piața Unirii 23. Telefon 32-06.

Nem jegyzik a márkát a külföldi tőzsdéken

Ismét megkezdődtek az üzletek a romániai devizapiac. Meghosszabbították a román-török kereskedelmi szerződést

Bucuresti, szeptember 6. A német márkát a londoni, párizsi és zürichi tőzsdéken tegnap nem jegyezték.

Bucuresti, szeptember 6. Három napi teljes lanyhaság után a román piac kezd visszatérni a normális kerékvágásba. A tegnapi nap folyamán számos új üzletkötés történt, a piacon újból megjelentek a deviza — és kompenzáció vásárlók és bár a kereskedők és importőrök még tartózkodnak, az üzleti tranzakciók megkezdődtek. A kompenzációs üzletek során a fontsterlingért minden ország részére 1305 lejt fizettek. Az Anglia részére történő kompenzáció során a fontsterlinget 1210 lejjel

jegyezték. A többi kurzusok a következők: a belgiumi b) listás Belgast 55 lejjel, a holland forintot 142 lejjel jegyezték. A szabad forgalmi angol devizát 20 százalékos kvótával, fontsterlingenként 1445 lejjel, a 40 százalékos kvótában 1145 lejjel jegyezték. Az „Argus” megjegyzi, hogy ezek a kurzusok körülbelül 30—40 lejjel alacsonyabbak, mint a néhány nappal előtti jegyzések.

Bucuresti, szeptember 6. Románia kereskedelmi szerződését Törökországgal, amely szeptember elsején járt le, meghosszabbították.

Borzalmas lelet a brassói országúton

Férfi kéz- és lábujjakat találtak egy csomagban

Brasov, szeptember 6. A brassói ügyészség vizsgálatot vezetett be egy csomaggal kapcsolatosan, amelyben egy férfi kéz és lábujjait találták meg. A csomagot egyik közrendőr találta meg az országút mellett árokban. A csomag magyar és német újságlapokba volt begöngyölve és valószínű-

nek látszik, hogy a gyilkosság rablógyilkos műve volt. Ezt a feltevést az is alátámasztja, hogy a gyilkos leégette az áldozat kezéről a bőrt, hogy ne lehessen felismerni az ujjlenyomatokról. Körözőlevelet küldtek az ország összes rendőrségeihez és főleg a fővárosi rendőrséghez.

Kitiltották a zsidókat a csehországi mozikból

Törvényesítették az amerikai „illegális” bevándorlók egy részét

Prága, szeptember 6. (I. T. A.) Von Neurath birodalmi protektor lapja a „Der Neue Tag” a következőket írja:

„A cseh filmközpont elhatározta, hogy megtiltja a zsidók belépését az összes protektorátusbeli mozikba. Ismeretes, hogy a filmtermelésből a zsidókat és a szabadkőműveseket már előbb kizártuk, a kereskedelemügyi minisztérium mellett működő filmtanács egyik határozata alapján.”

A lap továbbiakban a „Vlaja” nevű cseh fasiszta napilap „Csak fél megoldás” című cikkét idézi, amely a következőket mondja:

„A zsidók elkülönítését, mint követelésünk részleges teljesítését üdvözöltük. Am leszögezni kívánjuk, hogy ezzel a csehországi zsidókérdés még koránt sincs megoldva. A mi államunk éppen azért ment tönkre, mert amíg eltudta magát szánni egy problémának határozott és tökéletes megoldására, már túl késő volt... Mind a mai napig nem rendelték el külön zsidó helyek létesítését a vonatokban és a közterekben, még mindig nem tiltották meg hogy zsidók árja cseleedséget tartsanak, ugyisint nem oldották meg a fél és negyed-zsidók kérdését. A nemzeti színház igényének a napokban kell megkezdődnie és nem szabad elfelejteni, hogy ott is megoldatlan problémák várnak reánk. Szigorúan kérésztül kell vinni a zsidók kizárását a cseh nép életéből. Egyáltalán nem olyan kérdés ez, amelyet technikailag meg ne lehetne oldani. Amit a kávéházakban és a szállodákban sikerült keresztülvinni, azt ugyanazzal az elhatározottsággal kell keresztülvinnünk a közélet többi területein is. Csak jóakaratra van szükség.

Az olaszországi kiutasítások

Róma, szeptember 6. Minden kiutasítás ellenére Olaszországban még mindig négyezer külföldi állampolgárságu és hontalan zsidó él. Ezek a zsidók állandó félelemben és bizonytalanságban élnek, mert a hatóságok gyors kivándorlásra kényszerítik őket és már eddig is csoportosan kísérték külföldi zsidókat fegyveres őrizet alatt a francia és a svájci határra. A francia határon körülbelül ötszáz olyan zsidót koncentráltak, akiknek nem áll módjukban Franciaországba vándorolni. E menekültek nagyrésze Németországból származik és az utolsó években Milanóban éltek. Az olaszok olyan elhatározottsággal töreksze-

nek keresztülvinni a zsidók sürgős kiutasítását, hogy bizonyos költségeket utaltak ki a kivándorlás finanszírozására.

Számos hontalan zsidónak megengedték a Svájcba való bevándorlást. Az olaszországi kivándorlási hullám nemcsak a külföldi és hontalan zsidókat érinti, hanem az olasz-zsidóság jelentékeny részét is, amelyet a hatóságok különböző intézkedésekkel kényszerítenek mielőbbi kivándorlásra. Az elmúlt szerdán több, mint száz olaszországi zsidó család szállt a Conte di Savoya olasz gőzös fedélzetére, hogy az Egye sült Államokba vándoroljanak.

Más olaszországi zsidó családok és magánszemélyek Svájcba és Angliába vándorolnak, hogy ott iparilag átképezzék magukat és később valamely tengerentúli államban nyerjenek elhelyezkedést. Az Alano sul Piave-i mezőgazdasági átképző iskola, amely Padua közelében van, bekelet, hogy szüntesse működését, mert a hatóságok megtiltották a zsidó menekültügyi bizottság működését, amely az iskolát fenn tartotta. Az iskola, amely dr. Mózes Segre vezetése alatt állott, hatvan zsidó ifjút képezett át a mezőgazdaságra.

Hollandia megszorításai

Amszterdam, szeptember 6. A holland igazságügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint a jövőben semmilyen nemzetiiségű menekültet nem engednek be Hollandiába. Viszont megengedik a menekülteknek, hogy átutazási vizummal átlépjék Hollandia határát, de biztosítékot kell adniok, hogy nem maradnak ott hosszabb ideig.

Törvényesítik az amerikai illegálisokat

Washington, szeptember 6. Az Egyesült Államok kongresszusa törvényjavaslatot fogadott el, amely szerint az 1924-ig Amerikába vándoroltakat, akik illegálisan tartózkodtak az országban, legalizálják. A különböző zsidó bevándorlási szervezetek hosszú időn át harcoltak a bevándorlók törvényesítéséért.

ISKOLAKÖNYV IRÓ-RAJZSZER

LEPAGE-NÁL - JÓ.

OLCSÓ

Megjelent a német Fehér Könyv

(Első oldali cikkünk folytatása)

A Daily Mail londoni jelentése szerint, az Angliában élő németeket letartóztatták. Londonban 120 német állampolgárt, míg egész Anglia területén összesen 500 német alattvalót vettek őrizetbe.

Feloszlatták az angol kommunista és fasiszta pártokat
A Rador jelenti Londonból: Az angol kommunista pártot feloszlatták.

A News Chronicle, amely a hirt közli, hozzáfűzi, hogy a párt központi vezetősége kedd este már bezáratta az összes helyi irodákat és elrendelte a párt feloszlását. A

rendeletet a belügyminiszter intézkedése után adták ki, aki közölte a párt központi vezetőségével, hogy a jövőben a párt semmilyen gyűlését és tüntetését nem engedélyezi.

A belügyminiszter hasonló értelmű közlést küldött az angol fasiszta pártnak is.

Ülést tartott az angol titkostaács

London, szeptember 6. VI. György uralkodó elnöklété alatt a titkostaács ülést tartott. A hozott határozatokról semminemű jelentést nem adtak ki.

Mégis német tengeralattjáró torpedózta meg az „Athenia”-t

Londonból jelenti a Reuter: A megtorpedózott Athenia angol gőzös kapitánya, amikor Galwayban partra szállott, kijelentette: Semmi kétség nincs az iránt, hogy hajóját megtorpedózták. A tengeralattjáró a torpedó kilövése után kiemelkedett a víz mélyéből és új lövedéket röpített a hajó felé azzal a céllal, hogy szétrombolja az Athenia drótnélküli táviróállomását, a lövedék azonban célt tévesztett.

Londonból jelentik: A lordok házának tegnapi ülésén Stanhope lord bejelentette hogy megbízható szemtanúk állítása szerint az a német tengeralattjáró, amely megtorpedózta az Athenia nevű angol utas szállító hajót, a torpedó kilövése után felbukkant a vízből és így nincs semmi kétség aziránt, hogy a támadást német részről hajtották végre.

Ötmillió font aranyat szállított az Athenia

London, szeptember 6. A Daily Herald jelentése szerint a néhány nappal ezelőtt elsüllyesztett Athenia angol utasszállító hajón ötmillió font értékű aranyrud szállítmány is volt. Valószínű, hogy az arany szállítmányt, amelynek sulya meghaladja a 30 tonnát, megmentették.

Amerikai hajó vette fedélzetére az Athenia amerikai hajótöröttjeit
Washingtonból jelentik: A külügyminisztérium jelenti, hogy a City of Flint nevű amerikai hajó az Athenia több, mint kétszáz hajótöröttjét fedélzetére vette. A jelentés szerint ezideig hatvan ember hiányzik még az Athenia utasai közül.

Uránia Mozdó

1. DEANE DURBIN, Amerika közkedvelt kis énekesnőjének szenzációs zenés vígjátéka:
Három aranvos kis ördög

Rendkívüli dupla műsor!
2.) Kalózkodás kincse
izgalmas kalandorfilm, szenzációs tengeri felvételekkel

A német Fehér Könyv

Berlin, szeptember 6. (Rador.) A német távirati iroda ma nyilvánosságra hozta a német-lengyel válság utolsó fázisáról kiadott diplomáciai Fehér Könyvet, amely négy napig késés nélkül jelent meg az angol Fehér Könyv után. A német Fehér Könyv a lengyel kormány augusztus folyamán a danzigi szenátushoz intézett ultimátum-szerű jegyzékeinek ismertetésével kezdődik. Ezekben Lengyelország a szenátus által a lengyel vámszolgálat megszorításával kapcsolatosan kiadott „állítólagos” rendeletek visszavonását követelte és respreszáliákkal fenyegetőzött. A német kormány varsói követe utján figyelmeztette a lengyel kormányt, hogy amennyiben hasonlók megismétlődnek, súlyos következményekkel járnának a német-lengyel viszonyra.

Lengyelországgal szemben fennálló szövetségi kötelezettségeiknek. Hogy a háboru azonnali veszélyét elhárítsa, a Duce fegyverszünetet és értekezlet összehívását javasolta, a konfliktus megoldására. Franciaország és Németország elfogadták a Duce javaslatát, de az angol kormány visszautasította azt.

Az angol ultimátum

Szeptember 3-án reggel 9 órakor Angolország nagykövete megjelent a német külügyminisztériumban és átnyújtotta a német kormányhoz ultimátumjellegű jegyzékét, két órát adva a Lengyelországban lévő német csapatok visszavonására, mert ellenkező esetben Anglia hadiállapotban lépne tekintet magát Németországgal szemben. Az angol külügyminiszter jegyzékben közölte a londoni német ügyvivővel, hogy Nagy-Britannia és Németország délelőtt 11 órától hadiállapotban vannak egymással. Franciaország nagykövete délelőtt 11 órakor megjelent a német külügyminisztériumban és megkérdezte, hogy a német kormány módjában áll-e kielégítő választ adni a szeptember elsejei francia jegyzékre. A német külügyminiszter azt válaszolta, hogy az olasz kormány a szeptember elsejei jegyzék vétele után közvetítési ajánlatot tett és a francia kormány elfogadta ezt a javaslatot, éppen úgy, mint Németország, amely azt válaszolta a Duce-nak, hogy beleegyezését adja a közvetítési javaslatához. Később azonban, még ugyanazon nap folyamán a Duce bejelentette, hogy javaslata meghiusult az angol kormány hajthatatlansága miatt. Az angol kormány már előbb ultimátumjellegű követelést állított fel, melyre két órán belül választ követelt. A követeléseket Németország elutasította azon emlékirat által, amelyet a külügyminiszter közölt a francia nagykövettel.

A francia halüzenet

Ha Franciaország Németországgal szembeni magatartását ugyanazok a meggondolások vezetik, mint az angol kormány magatartását, úgy a német kormány nem (Folytatása a 8-ik oldalon)

KA

arnap a Tor...
i havasokhoz...
ndkét kirán...
atti cukrász...

tordai „Ara...
hasadéki me...
rendezés...
szeptember 10-én...
s Mihály volt...
olozsvári kö...
kalommal ja...
lást rendez...
ombat este 7...
rakor. Jelent...
óráig.

ániai
és

bidművelésügyi...
ntések szerin...
etkező vidéke...
szterce, Nagy...
Krassó megye...
olyan bőséges...
kilóját nagy...
isztérium ata...
támogatására.

ye Sepsiszent...
hegedűművés...
rseny-termebe...
előkelő közn...
adott. A fla...
kiválóbajnák...
szí tőkéllyel és...
t. Beethoven...
Korszkov és...
előadása után...
is nagy sikert...
ásával ragad...
ranini Caprice...
a művész vir...
előadott He...
játékának ele...
szelésének tisz...
t emelte a sí...
abb fokra. A...
egen ünnepele...
valamint Bern...
ra zenekonzert...
ánárát, aki a

vozők utazási...
k: Az ingat...
jelentő ivén...
esek feltüntet...
ázóvó hóvá tá...
gazdák új lak...
vált házigazd...
r lejjel terjed...
ez az kötele...
zamu iv meg...
nél, ahol fél...
ímét.

edländer, olasz...
adea, Str. Cuza...
ezen a helyen...
olásért, amely...
szanatóriumá...

ongoratanárnó...
án található...
Cal. Marechal

Jolán diplomá...
ra megkezdte...

A Regele Fer...
dódták és na...
ntán 3—6-ig a...
alatti hitköz...
etőleg megújít...
k jogait 10-ig...
énn.

ómiát végzett...
kezdte a tan...
Octavian Goga

adását Halms...
olyamra meg...
Str. Surda —

תלמוד תורה
דיע היעווע
רשי גמ' ותו
וערען נור ד
אפערטע וינד

SPORT

Ausztrália beváltotta ígérését: megnyerte a Davis Cup-öt

Ausztrália—USA 3:2

Cluj, szeptember 6. A Davis Cup idei kihívásos döntőjébe, mint ismeretes, USA és Ausztrália kerültek. A döntő küzdelemre Ausztrália igen nagy ambícióval készült azzal az elhatározással, hogy a Davis Cup idei védelmét elhódítja az esélyes USA-gárdája elől.

A döntő mérkőzés Filadelfiában két férfi egyessel kezdődött, amelyet USA játékosai nyertek és ezzel 2:0-ás vezetésre tettek szert. A páros-játék azonban az ausztráliai kettős győzelmét hozta és így a játék 2:1-re javult.

Tegnap került sor a hátralevő két férfi egyes játszására, amelyek igen nagy meglepetést hoztak: mindkét egyet az ausztrálok nyertek és ezzel a vesztesre álló eredményt megfordítva 3:2 arányban megnyerték a döntő küzdelmet és ezzel „fenyegetésüket” beváltva, egy évre megszerezték a világ legnagyobb teniszdíjainak, a Davis Cup-nek védelmét. Ausztrália egyelőre nyugodtan pihenhet babérjain, minthogy a kupa szabályai szerint jövőre csak a győztes ellen tartozik a kihívásos döntőn játszani.

A két utolsó férfi egyesről az alábbi táv-írtunk ad hírt:

Filadelfia, szeptember 6. A DC kihívási döntőt Ausztrália nyerte meg 3:2-re, mely az utolsó két egyesben is győzött a következő eredményekkel: Quist—Riggs 6:1, 6:4, 3:6, 6:4. Bromwich—Parker 6:0, 6:3, 6:1.

Érdekes eredmények az aradi országos teniszevénen

Arad, szeptember 6. A szövetség rendezésében lebonyolításra kerülő teniszmérkőzések hétfőn megkezdődtek. Tanasescu, Badin, valamint Erős kiváló román játékosok játékát sűrű tapssal honorálta a közönség. A hétfői eredmények a következők voltak: Tanasescu—Farkas 6:0, 6:1, Erős—Crăsnic dr 6:2, 8:6, Tereanu—Gitta 6:4, 9:7, Badin—Albert 6:1, 6:1, Tanasescu—Erős 6:2, 6:3.

Mi újság a sportvilágban?

Mint már jelentettük, a vasárnapi belgrádi Jugoszlávia—Románia válogatott labdarúgó-mérkőzésre a szövetség Románia csapatát a következőképpen állította össze: Pavlovits, Sfera—Felecan I, Vintila—Juhász—Demetrovics, Reuter—Barátky—Marcu—Bodola—Dobay. Tartalékok: David, Duce, Lupas és Bogdan. A csapatot dr Iuga Liviu, V. Economu, C. Radulescu és Brezeanu kísérik Belgrádba.

A világpolitikában történt változás miatt a december 6-ra Londonba tervezett Anglia—Románia válogatott mérkőzés minden valószínűség szerint elmarad.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.54
font	662.40—672.77
palesztinai font	663.08—673.44
holland forint	76.11—77.28
svájci frank	31.88—32.36
francia frank	3.78—3.88
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
cshek korona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovák korona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdak. Bucarestben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os sz.-kvóta	1450—1460
angol font, 20%-os kvóta	1465—1475
angol font, 40%-os kvóta	1163—1170
dollár, 30%-os szabadkvóta	333
svájci frank, 30%-os kvóta	75.—
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8
francia frank, 30%-os kvóta	8.10
holland forint, 30%-os kvóta	185
belgas, 30%-os	56.60
svéd korona, 30%-os kvóta	80

A B) lista kompenzáció árfolyamai:

font angol árukra	1230 lej
font más államok áruira	1340 „
font angol gyarmatok áruira	1270 „
belgas	48—49 „
holland forint	140—142 „

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSÉN AZ UJ KELETBEN

KÖZGAZDASÁG

Románia ezévi cukorellátása biztosítottnak tekinthető

Bucuresti, szeptember 6. Az elmúlt napokban a magánosok részéről nagy kereslet mutatkozott cukorban, főleg tartalékolási célokra. Egyes vásárlók tartottak attól is, hogy a cukorárak emelkedni fognak, a bekövetkezett világpolitikai események hatása alatt. Ez az aggodalom nem volt alapos, mivel Románia cukoripara túldimenzionált és exportra is tudna dolgozni.

A kormány felszólította a cukorkartell most közli, hogy a cukorhiánytól való félelem teljesen alaptalan. Az előző évek termeléséből a cukorgyáraknak 2400 vagon eladatlan cukra van, ami a szükségletet majdnem három hónapig fedezi. Az idei cukorrépa-termésből a gyárak 16.000 vagon cukort tudnak gyártani, vagyis az évi szükséglet másfélszeresét. Tekintve, hogy a gyártási költségekben alig mutatkozik lényegesebb változás és a cukoradó sem változott, a kormány a cukorárakat sem hagyja megváltozni. Ha egyes közlegekben — szállítási okokból — egy-két napon keresztül cukorhiány is mutatkozott, ez átmeneti jelenségnek tekinthető.

Egyes cikkekben áruhiányra és az árak emelkedésére számítanak a fűszerpiacon

Cluj, szeptember 6. Az ország egyes városokban gyarmatárakban, de főleg rizskásában hiány mutatkozik. A kereskedők a hiány okát azzal magyarázták, hogy a nagykereskedők nem látják el elegendő áruval őket, a nagykereskedők viszont úgy nyilatkoztak, hogy ők sem kapták meg rendeléseiket a nagyobb beszerzési cégektől. Az áruhiányt főleg azzal magyarázták, hogy nincs elég vagon. Az elmúlt hét óta a helyzet rosszabbodott. A nagykereskedők árukészlete is kifogyóban van, ugyanígyra, hogy egyes városokban kávé, cukrot és rizskását a kereskedők csak korlátozott mennyiségben szolgáltatnak ki állandó vevőik részére. A háborus helyzetre való tekintettel az árak dolgában is bizonyos tájékozatlanság uralkodik. Kereskedőkörökben valószínűnek tartják, hogy a gyarmatárak ára emelkedni fog, mivel a nemzetközi szállítmányok a külsországekban bevezetett forgalmi korlátozások következtében csak nagy kerülőkkel, vagy

egyáltalán nem érkeznek meg rendeltetési helyükre. Részletes piaci árak jelenleg a következők: Maragogy kávé pörköltén 288, Costarica kávé 216, Columbia 195—210, Rió-kávé 184, Kék Jáva 206, Mokka 210—214 lej kilónként. A kávéárakban máris mutatkozik néhány lejes áremelkedés. Szegfűszeg 180, szegfűbors 160, makaróni 28—30, mazsola 100, örölt fahéj 150, darabos fahéj 145, ulmikása, 0-ás 18, 1-es 16, szágó 98, sárgacukor 72, ánizs 160, köménymag 60, törött bors 100, csipős, örölt paprika 75, édespaprika 86, Kurkán-rizs 34 Glassé-extra 33, Kamolinó-rizs 32, köleskása 18, mosósóda (ebben a cikkben is jelentős hiány mutatkozik), Stollwerck-csokoládé, főző 145, Suchard-csokoládé 145, burgonyaliszt 28, tarhonya 27, mogyoró 200—210, kristálycukor 32, porcukor 33, kockacukor 34, árpakása 14, konyhasó 3, asztali só 6 lej kilónként. Asztali borok: küllőmentes, könnyű 18, nehéz 20—25, enyedi asztalibor 32—34 lej literenként.

A belföldi ipar általában fedezni tudja a szükségletet

Bucuresti, szeptember 6. A világpolitikai események háborus autarkitás gondolkodásra kényszerítik egy a hadviselő, mint a semleges államokat, 1914-hez viszonyítva a helyzet a legtöbb államban annyival jobb, hogy a mult háboru alatt és azóta az egyes államok igyekeztek megalapítani nemzeti iparukat,

hogy az áruellátásban a multban tapasztalt kellemetlen események ne ismétlődjenek meg. Ez a tendencia vezetett az 1391 óta tapasztalt autarkiaira is.

Romániában az autarkias törekvések husz éves keletiek és 1932 óta nagy lendületet vettek. Ezalatt az idő alatt kiépültek mind-

ama iparágak, amelyek a legfontosabb közszükségleti cikkekkel látják el egy a hadsereget, mint a polgári fogyasztást. Az egyik fővárosi lapban megjelent félhivatalos statisztikák szerint az élelmiszeri és faipar termelése nemcsak kielégíti, de meg is haladja a belföldi szükségletet (103 százalék), a bór- ipar teljesen fedezi ma is a fogyasztást (99,9 százalék), a textilipar is majdnem ugyanolyan arányban (95,4 százalék). Magas termelési fokot mutat (97,6 százalék) az építőanyagok ipara, a vegyipar (beértve a petróleumot is: 92,1 százalék), valamint a papír- és nyomdai ipar (91,6 százalék). Romániának csak három olyan iparága van amely nem fedezi eléggé a belföldi szükségletet. Ez a három iparág a villamosság: ipar (35,1 százalék), a kerámiai ipar (40,7 százalék) és a fémipar (60 százalék). Ezeknek az iparágaknak a fejlődését a nyersanyagok hiánya hátráltatja, amennyiben az elektrotechnikai ipar a nyersanyagok 40 százalékát, a kerámiai ipar 26 százalékát és a vasipar a 30 százalékát külföldről kénytelen beszerezni. Hasomlóképpen az elégtelen gyapottermesztés miatt a textilipar is 80 százalékban a külföldi nyersanyagokkal van függőviszonyban. Mindezzel együtt szükség esetén Románia nyugodtan támaszkodhat önjerejére és akkor is, ha újabb sorompók emelkednének a határokon, a belföldi fogyasztás nem fog komolyabb hiányt szenvedni.

18 éves egyének is vezethetnek autót. A módosított közlekedési törvény értelmében az autóvezetésre jogosult egyének minimális életkorát 18 évből állapították meg, az eddigi 21. év helyett. A belügyminisztérium most rendeletet adott ki, amelyben megengedi, hogy 18. élet betöltött egyének is vezessenek autót, ha szabályos sofőrvizsgát tesznek.

A gyapju és gyapjuhulladék készletek forgalmi adója. Megirtuk, hogy a pénzügyminiszter a textilnyersanyagok fix illetékét és forgalmi adóját megváltoztatta és a rak- tárokat a készletek utáni adódifferencia befizetésére kötelezte. A kolozsvári pénzügy- igazgatóság most felhívja az érdekelteket, hogy szeptember 20-ig az ezzel kapcsolatos vallomásokot és az adódifferenciát fizessék be, mert szeptember 21-e után bírságjegyző- könyveket vesznek fel az ellenőrző közegek.

A romániai biztosítók nem fogadják el hajózállomány-biztosításokat. A szállít- mánybiztosítási kartell: a Dagena vezetősége elhatározta, hogy hajózállományok biztosí- tását többé nem fogadja el, a bekövetkezett világpolitikai események miatt. Az Angliába szülő szállítmányoknál a biztosítás közvetíté- sét (az angol biztosítóhoz) csak abban az esetben vállalja el, ha az illető szállító az angol biztosítóval már előzően meggyezett a feltételekre és a fizetés módjaira nézve.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma nincs előadás! Holnapot! Három ember a hóban. Főszerepben Robert Joung, Mary Astor, Frank Morgan, Erich Kästner regénye után.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Szezonnyitó nagy preimer! Egy királynő naplója. Főszereplők: Anna Neagle és Anton Walbrook. A film előtt: Uj szenzációs Paramount világhírű.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Mától Eleanor Powell és Robert Taylor világláger: Broodway Melody 1938. (Rövid az éjszaka mulatni kell...) Nevetés, tánc, muzsika és szerelem. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor pontban.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Három aranyos kis ördög. A szezon legna- gyobb sikere, főszerepben: Deanne Dur- bin, a legszebb hangu amerikai gyermek- sztár. Műsoron kívül a legújabb Fox híradó.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Rendkívül dupla műsor: 1. Kalózkok kincse. Szenzációs kalandorfilm. 2. Tengeri tité- nok. izgalmas dráma, főszerepben: Mickey Rooney, Freddy Bartholomew.

A RIO MOZGO MUSORA:

Premierfilm! A Metropolis ura. Anna May Wong és Akim Tamiroff izgalmas, új- szerű kalandorfilmje. A film előtt a leg- újabb Paramount világhírű.

Közöltesse

ujévi üdvözlétét

az UJ KELET

ROSHASANAI

számában,

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 14-én jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyuttal támogatja a Keren Kajemet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és boríték, valamint a szétküldés posta- költsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatólagosan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel	100.— lej
Nagyalakú keretes üdvözlét üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez, vagy adja át a Keren Kajemet munkatársának.

A z...
matzik,
mak má...
mentes...
ól Va...
met zsi...
szerzés...
emberi...
zését é...
De a t...
nem ol...
szemita...
jából a...
tül bes...
német...
záférne...
tül bes...
„Stürm...
látni, n...
mert vi...
nem ve...
Csoda...
sziget...
göd m...
örvénye...
vasó, h...
szavaz...
zalek t...
és nem...
ban a s...
vetett...
pártok...
egyezte...
ja az e...
nyét a...
Igy a...
len nyi...
a „Bun...
500.000...
Zürich...
van! A...
ben a...
Talvaly...
a néme...
antiszen...
nak, de...
kott...
sincs ar...
német é...
Meier é...
idők po...
jog meg...
gyobb...
lott ó h...
zetközi...
tetteit...
De egy...
ott lenn...
A né...
metsége...
pont ell...
nép har...
a propa...
fenzivá...
dasauste...
Nem...
dezték...
sabb me...
német...
stellig...
millió...
német...
dasági...
Csak...
falán...
bertipus...
dékek...
nek egy...
30 fajta...
zeti élet...
táson, m...
gibt in...
keine...
familie...
egy...
zeti élet...
luk a jo...
a szövets...
legnagyo...
nobb hel...
tó: kihez...
Az a...
mellyel...
rajta...
és felett...
Binnenla...
stoffem“.

SVÁJC 1939

A zsidó utasnak, aki Európán keresztül utazik, érdemes leszállani Svájcban. Vanak más országok is, melyek nagyjában mentesek tudtak maradni a zsidógyűlöletől. Vannak más népek is, melyeknél a német zsidó tragédia nem a könnyű vagyonszerzés egy lehetőségének vágyát, az ősmemberi rablósztont, hanem a szánalom érzését és a segítség vágyát ébresztette fel. De a többi népek nem értették németül, nem olvashatták eredetiben a német antiszemita irodalmat. Svájc négy millió lakójából azonban majd 3 millió csupán németül beszél, csupán német újságot olvas, a német gyűlöletirodalom tehát könnyen hozzáférhető minden svájcihoz. És a németül beszélő Svájcban mégis kevesebb „Stürmer“-t és „Völkische Beobachter“-t látni, mint aránylag Párizsban. De nem, mert tilos árusítani, behozni. Hanem, mert nem veszi senki.

Csodálatos egy ország ez. Mint a sziklasziget a hullámzó, viharzó tengeren: nyugodt marad, mikor körülötte az örületek örvényei tobzódnak. Elhiszed-e, kedves olvasó, hogy ma, 1939-ben, Svájc 1.219.755 szavazásra jogosult polgárából csak 3 százalék tagja valamely politikai pártnak? És nem ámulsz-e, ha elmondod, hogy 1938-ban a szavazók 70 százalékos többsége elvetett egy javaslatot, melyben az összes pártok, konzervatívok, szocialisták meggyeztek? Mert sehol a világon nem alkotja az egyén annyira függetlenül véleményét a pártoktól, mint Svájcban.

Igy aztán megérthető, hogy Svájc egyetlen nyíltan nemzeti szocialista pártjának, a „Bund Freier Eidgenossen“ pártjának az 500.000 lakosú és száz százalékosan német Zürichben 180 (egyszáznyolcvan) tagja van! A svájci Nationalratban, a parlamentben nincs ma antiszemita pártmunkát. Tavalyig még volt 6 tagja a parlamentben a németországi teoriákkal kacérokodó és antiszemita „Nationale front“ pártjának, de a tavalyi választáson mind kibukkott. Még a zürichi német egyetemeken sincs antiszemita mozgalom. Sőt a zürichi német egyetem leglátogatottabb előadása Meier dekan csütörtök esti szemléje a mai idők politikai eseményeiről (a nemzetközli megvilágításában) az egyetem legnagyobb 2000 személyes előadótermében, holott 6 hétről-hétre csak Hitler és a nemzetközi és emberi joggal ellentétben álló tetteit és elveit kritizálja kimélet nélkül. De egy órával az előadás kezdete előtt kell ott lenned, ha helyet akarsz kapni!

A német propaganda, mely a svájci németiséget is irányítása alá akarta venni, pont ellenkező hatást ért el. Mert a svájci nép harcos nép volt, mióta csak létezik. És a propaganda-offenzívára propaganda-offenzívával felel, megrendezi a zürichi Landesaustellungot.

Nem annak készült és nem amiatt rendezték, de hogy az állgagságok leghatásosabb megőzője lett belőle, azt mutatja a német lapok felhorkanása. A Landesaustellung a mai Svájcot mutatja be, hol 4 millió ember pontossan úgy él, ahogy az új német Rassenstudomány, az új német gazdasági tudomány szerint nem lehet élni. Csak egy példa: a kiállítás első termének falán 30 emberfej. A legellentétebb embertípusok. Ahogy Svájcban a gleocservidékek és a délszaki tájak békésen megférnek egymás mellett, úgy négyfajta nép és 30 fajta embertípus él itt egységes nemzeti életet. Aztán jön egy felírás a kiállításra, mely egy egész falat elfoglal: „Es gibt in der Schweiz keine Unterschiede, keine vorrechte, des Orts, der Geburt, der familie oder Personen“. 1939-ben, mikor egyes államok szinte büszkék arra, hogy náluk a jogegyenlőség nem jogelv. Svájc a szövetségi alkotmány e mondatát írja a legnagyobb betűvel, a kiállítás legfelsőbb helyére! Joggal kérdezi a német sajtó: kihez szól ez a mondat?

Az a mondat sem pikantéria nélküli, mellyel Svájc a gazdasági kiállítást bevonzta. Az első terem első tárgya földgömb, rajta kiemelve az elenyészően kicsi Svájc és felett az a felírás: „Die Schweiz, ein Binnenland, ohne kolonien, arm an Rohstoffen“. Svájcban nincs kifizetése a ten-

gerhez, nincs szene, nincs vas, nincs petróleum és mégis ipara a lakosság számára viszonyítva a legelső között áll a világon!

Hát lehet élni gyarmatok nélkül? A kiállítás 40 épülete mintha a német propagandának felelne erre a kérdésre.

Svájcban 2.900.000 németül, 830.000 franciául, 242.000 olaszul s 44.000 romand nyelven beszélő, különböző származású, vérmérsékletű ember harmonikusán él együtt és egyformán svájciasan gondolkodik és érez. És mintha a jó példa hatása lenne, a zsidóság is egészen különleges képet mutat Svájcban. Például: a svájci zsidóság egységes. Az összes svájci zsidó hitközségek tagjai a Schweizerische Gemeindebundnak. És a Gemeindebund elnöke a cionista szervezethek is elnöke!

Ezek után nem fog csodálatosan hangzani, hogy a svájci zsidóság is csúcsteljesítményekre képes. Pedig teljesítőképességét erősen próbára tették az utolsó esztendő eseményei. 1938-ban, mikor márciusban Ausztriát kebelezték be Németországba, mikor szeptemberben a szudetanémet területekről kellett a zsidóknak menekülniök, mikor októberben Olaszországból utasították ki a zsidókat, mikor novemberben a párizsi merénylet után ezerszámra tették át főleg a vagyonatlan zsidókat egyszerűen a svájci határon, a menekültek olyan tömege érkezett Svájcba, hogy lehetetlennek látszott, hogy ezekről a zsidó segítő szervezetek gondoskodhassanak. Ha viszont ezekről nem történik gyorsan megfelelő; gondoskodás, ennek messzemenő következményei lehettek volna a svájci zsidóságra is, tekintettel a német-svájci érintkezés intenzitására, a svájci munkanélküliek amugy is nagy számára és főleg arra, hogy a kétségessé, éhező menekültek sok olyan cselekedetre ragadtathatják magukat, amiből a svájciak a zsidóságra általában vonhatnak le hátrányos következtetést.

A svájci zsidóság tehát nem engedhette, hogy a menekültek a hatóságokra, a társadalomra szabaduljanak egyenként, vagy testületeik (selbsthilfecmité) útján, mint ez pl. Franciaországban történt, hol ennek folytán erősen zsidóellenes légkör is támadt. A svájci zsidóság maga vette kezébe és vállalta a hatóságokkal szemben a menekültügyi probléma elintézését. És hogy az eredményt megérthessük, említ-

sük meg csak a következő számokat:
A svájci zsidók száma 17973
Ebből önálló keresettel bir 3428
Az 1938-ban rendezett egyszeri gyűjtés eredménye 1051489 frank.

Ezt az összeget, kb. 70 millió lejt egyetlen gyűjtésnél adta össze a svájci zsidóság a menekültek segélyezésére. Soha Svájcban nagyobb összeget egyszeri gyűjtéssel össze nem gyűjtöttek!

Azt gondolná az ember, milyen gazdagok lehetnek a svájci zsidók! De téves ez is. Svájcban nincsenek nagyon gazdag zsidók, igaz, hogy nagyon szegények sem. Különösen tűnik, talán érthetetlen is, de Zürichben nincs zsidó bankigazgató (nagyobb bankban). A nagyvállalatok, gyárak közt dr. Sagalowitz, a zürichi zsidó hitközség titkára nem tud nekem egyetlen zsidót sem mondani. Csak a konfekciós iparban vannak tulnyomóan zsidók. Svájci újság sincs zsidó kézben, az újságírók közt alig van zsidó. A svájci zsidók nagy része intellektuel, kereskedő, de középosztály. És ez a zsidó középosztály, melynek lélekszáma kisebb, mint pl. az oradeai zsidóságé, összead a menekültek segélyezésére egy pár hónap alatt 70 millió lejt.

Amilyen bámulatos, amilyen egyedülálló ez az eredmény, olyan bámulatos az is, ahogy ezt az összeget eladmisztrálták. Kiváló emberek pénzen kívül még időt is rengeteget áldoztak. Minden intézményt tisztelteteli hivatalnokok vezetnek. Most jelent meg Zürichben a gyűjtött összeg elszámolása. Hosszu volna ezt itt leközölni. De egyet meg kell említeni. 1.820.457 frankot gyűjtött össze, adminisztrált a menekültügyi zsidó bizottság (ebben benne van az állami hozzájárulás és a keresztény testületek gyűjtése is részben) és az összes kiadása 23.072 fr. volt. Az egész többi részre a gyűjtött összegnek odajutott céljához. A nyomtatott jelentés büszkén említi meg a világon talán tényleg egyedülálló ténytet: az adminisztrációs és gyűjtési kiadások nem tették ki a menekülteknek fizetett összeg 1 és fél százalékát sem!

Az eredmény: hogy a hatóságok, más testületek is a zsidókra bízták a szétosztását a gyűjtött összegeknek; hogy Svájcban még a legnagyobb menekültáradat sem csinált antiszemizmust; hogy — mint a hitközségi titkár mondja — a hatóságok megbecsülése a zsidók iránt, az érintkezés a zsidó hitközség és a hatóságok közt sohasem volt melegebb, tisztelteltőbb, mint ma. A zsidó utasnak, aki Európán keresztül utazik, érdemes leszállani Svájcban.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláshirdetések, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közlünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Palesztinai „Corona“ beretvpenge olcsó és tartós. Kérje minden szaküzletben.

Ingyen nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha- és kabátzöveket, készfűzőket, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál, Stroiescu 3, udvarban. Uránia mozi háttamögött.

Jutányos áron adok teljes ellátást 1-2 vidéki diáknak, akik kitűnően tanul V. liceumista fiammal együtt végezhetik tanulmányukat. Ort. kóser koszt. Londonná, Timisoara, Tudor Vladimirescu 28.

Nagyváradon iskolás leány teljes penziót, zongorahaszáratot, gondos felügyeletet kaphat özv. dr. Kohányi Rezsónéél Oradea, Piața Mihai Viteazul 11/a.

Középkori, árva zsidó urilány, román, magyar nyelvtudással, gyermekek mellé elhelyezkedést keres. Szives megkeresését „Gyermekszertető“ jellegre a kiadóba kér.

Nevelőnőnek, társalkodónőnek, vagy gondozónőnek menne 40 éves, művelt özvegyasszony. Perfekt német, magyar, román nyelvet jól beszéli, kereskedelmi végzettség, üzleti dolgokban, háztartásban nagy praxissal rendelkeznek. Kizárólag szombattartó, vallásos uricsalád leveleit „2000“ jellegre a kiadóba kér.

Nevelőnőnek, vagy gondozónőnek menne elszegényedett kereskedő 20 éves szorgalmas, falun élő leánya. Perfekt román, magyar, jiddis, háztartásban nagy jártassággal bir. Csakis szombattartó orth. zsidó uricsalád írjon „Hűség“ jellegre a kiadóba.

Vágot libát napi árban szállítok viszonteladókknak. Klein, Szalonta, telefon 43.

Fűzéshez értő jobb leány elmenne kis családnak. Cim a kiadóban.

Diáklány, vagy tisztviselő központban jutányos árban lakást kaphat fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban.

Elfogadok központi komfortos, iskolák közelében lévő lakásomba teljes ellátásra (kóser koszttal) gimnazista, vagy egyetemi hallgatónt. Str. Barițiu 28/b. I. emelet, ajtó 6.

Intelligens urilány lakótársnót keresek központban. Cim a kiadóban.

Iskolás leány teljes ellátást kaphat, külön szoba, fürdőszoba használat. Grätz, Str. Gelu No. 28.

Fűszer- és rőfőszakmában jártas segéd, szombat megtartásával, állást keres. Vállal 30 napi helyettesítést is. Jelige: „Azonnal“.

RÁDIÓ-MŰSOR

Csütörtök, szeptember 7.
Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Csevegés. 19.17: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Florescu Artar román dalokat énekel. 20.35: Capleanu hegedűművész hangversenye. 20.55: Szimónikus hanglemezek. 22: Hírek. 22.30: Hírek magyarul. 23: Angol lemezek. 23.30: Román est Angliában.
Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongora és mélyhegedű. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 18.10: Katonazene. 19: Előadás. 19.30: Énekszámok. 20.15: Hírek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.30: Bakony. Színmű. 22.10: A modern francia zene apja. Előadás. 22.40: Hírek. 23: Vonósnyegyes. 23.40: Hírek idegen nyelveken. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Péntek, szeptember 8.
Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Felolvasás. 19.17: Táncklarinétművész. 20.35: Niculescu Sabina hárfázik. 20.55: Donizetti: Don Pasquale, háromfelvős opera hanglemezek. A szünetekben hírek. 22.20: Táncklemezek. 22.20: Hírek magyarul.
Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: A rádió szalonzenekara. 15: Hanglemezek. 16.15: Tarka gyermekdalok. 16.45: Beszkárt dalárdája. 18.10: Magyar nóták. 19.45: Közvetítés Balkányból. 20.15: Hírek. 20.25: Táncklemezek. 21.10: Sport. 21.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Hanglemezek.

Iskolásleány teljes ellátást kaphat, leányommal külön szobában, komfortos lakásban. Telefon 13-08. Cluj.

Teljes ellátást kaphat zsidó uricsaládnál IV-V-ik liceumista leány. Cim a kiadóban.

Központban elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használattal egy-két személy részére kiadó. Esetleg két uri leány teljes ellátást kaphat zongorahasználattal. Str. Radu 9., I. 3. Telefon palotával szemben.

Marmaládé készítésben perfekt szakembert azonnalra keresek. Janovitz Emil, Jibou. (Jud. Salaj.)

Gimnazista urilány ort. kóser uricsaládnál teljes komfortos ellátást kaphat gimnazista lányunkkal külön erkélyes szobában Clujon, központban. Erdeklődni: Piața Mihai Viteazul 39., emelet, ajtó 12 jobb.

Angol, francia, német nyelvet modern metodussal tanítok. Erdeklődni: „Sole“, Str. Iorga 2. cim alatt.

Német órákat adok tanulóknak, vagy gyermekeknek, a délutáni órákban szívesen vinném a gyermekeket sétálni is. Cim a kiadóban.

Bérbe adnék gyermektelen házaspárnak részben butorozva 2 szoba, előszobás uccai lakást mellékkeliségek nélkül. Elisabeta uccán. Cim a kiadóban.

Könyvkötészeti munkákat teljesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 8.

fontosabb kö...
el úgy a had...
ztást. Az egyik...
hivatalos sta...
és faipar ter...
meg is haladja...
szalék), a bör...
gyasztást (99...
ndnem ugyan...
k). Magas ter...
alék) az építő...
éértve a pet...
lamint a papir...
). Romániának...
amely nem...
églést. Ez a...
par (35.1 szá...
szalék) és a...
k az iparágak...
ok hiánya hát...
technikai ipar...
át, a kerámiai...
r a 30 százalé...
rezni. Hasonló...
mlesztés miatt...
n a külföldi...
onyban. Mind...
nia nyugodtan...
or is, ha ujabb...
árokon, a bel...
holyabb hiányt

nek autót. A...
ny értelmében...
nek minimális...
k meg, az ed...
gymiszteriura...
elyben megen...
gyének is ve...
sófórvizsgát

készletek for...
y a pénzügy...
k fix illetéket...
atta és a rak...
differencia be...
svári pénzügy...
z érdekelteket...
el kapcsolatos...
nciát fizessék...
birsággjegyző...
örző közegek...
n fogadnak el...
A szállít...
ena vezetésé...
nyok biztons...
bekövetkezett...
Az Angliába...
ítását közzét...
csak abban az...
tő szállító az...
n meggyezett...
aira nézve.

FILM
ET

SORA:
Három ember
Joung, Mary
Kästner re-

SORA:
Egy királynő
a Neagle és
ott: Uj szen-
bó.

SORA:
Taylor világ-
1938. (Rövid
.) Nevetés.
Előadások: 3.

SORA:
szegőzn legna-
Deanne Dur-
kai gyermek-
legujabb Fos-

SORA:
lózok kincse-
Tengeri tit-
szerepekben:
tholomew.

RA:
Anna May
zgalmas, uj-
előtt a leg-

UJ KELET Legújabb hírek

Az amerikai sajtó sürgeti a demokráciák megsegítését

(ötödik oldali cikkünk folytatása.)

tehet egyebet, mint hogy sajnálkozzék a helyzet fölött. Németország mindenkor megegyezést kívánt Franciaországgal. Ha Franciaország a Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségek miatt ellenségeskedne Németországgal, úgy a német nép szerint Franciaország jogtalan támadó háborút indítana Németország ellen.

A francia nagykövét azt válaszolta, hogy a német külügyminiszter szavaiból megértette, miszerint a német kormány nincs abban a helyzetben, hogy kielégítő választ adjon a szeptember elseji francia jegyzékre és hogy ilyen körülmények között

reá hárul az a kellemetlen megbízás, hogy közölje a német kormánnyal, miszerint a francia kormány abban a helyzetben van, hogy szeptember 3-án délután 5 órától kezdődőleg kénytelen teljesíteni Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségeit. Egyidejűleg a francia nagykövét a fenti értelemben írásbeli közlést tett a német külügyminiszternek. A német külügyminiszter erre kijelentette, hogy Franciaország viseli az egész felelősséget azokért a szerencsétlenségekért, amelyek mind a két népre hárulnának, ha Franciaország megtámadná Németországot.

Roosevelt semlegességi proklamációja

Washington, szeptember 6. (Rador). Roosevelt elnök elrendelte a fegyverszállítási tilalmat az összes hadviselő országokkal szemben. A rendelet az 1938. május elseji semlegességi törvényre hivatkozik és sajnálatlaltal állapítja meg, hogy sajnálatos módon hadiállapot áll fenn egyrészt Németország, másrészt Franciaország, Anglia, Lengyelország, India, Ausztrália és Új-Zéland között, majd a következőket mondotta:

Felhívom az Egyesült Államok összes polgárait és az összes ezen területen élő személyeket, hogy tartózkodjanak a semlegességi törvény vonatkozó rendelkezéseinek megsértésétől, amelyek a mai nappal életbe lépnek és az Egyesült Államok fegyver-, munició- és hadianyag-kivitelével szemben alkalmazhatnák, amennyiben a szállítványok Franciaország, Lengyelország, Németország, Nagy-Britannia, India, Ausztrália és Új-Zéland felé irányulnának, vagy valamely más országban tranzit útján akarnák ezen államok valamelyikébe eljuttatni.

Roosevelt emlékeztet ezután a kivétel szempontjából tilalom alá eső fegyverek, munició- és hadianyagok listájára. Más kiegészítő rendelkezések szabályozzák a hadihajóknak a Panama-csatornában való áthaladását és az összes, a fegyverviselő nemzetekhez tartozó hajók ellenőrzését a csatorna zónájában. Tilos az amerikaiaknak a fegyverviselő nemzetek valamelyikének hajóján utazni a csatorna zónájában, európai vizeken és az Atlanti óceán meghatározott zónájában, a 30-as hosszúsági foktól keletre és a 30-as szélességi foktól északra, kivéve, ha a tengerészeti miniszter erre különleges engedélyt adott. Az amerikai hajókat, amelyek az Egyesült Államok polgárait szállítják, nem fogják

hadihajók kísérni. Hangsúlyozza a rendelet, hogy az Athenia fedélzetén utazó amerikaiaknak joguk volt angol hajó fedélzetén visszatérni országukba. Roosevelt kijelenti végül, hogy e pillanatban nem tudja, mikor fogja a kongresszust rendkívüli ülésre összehívni.

A semlegességi törvény revízióját követeli az amerikai sajtó

Morgenthau pénzügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy nem gondol különleges illetékek kivetésére, amelyek arra volnának hivatva, hogy megakadályozzák egyesek túlzott nyereszkeskedését egy európai háborúval kapcsolatban. Roosevelt vasárnap — mint ismertes — kijelentette, hogy senkinek sem szabad túlzott jövedelmeket huzni a hadviselőkhöz.

A New York Herald Tribune követeli, hogy az Egyesült Államok semlegességi proklamációja után haladéktalanul vegyék revízió alá a semlegességi törvényt. A lap szerint sürgősen fel kell függeszteni a fegyvertilalmat, hogy Franciaország és Anglia segítségére siessenek a német bírdalom ellen. A semlegességi törvény módosítását a francia és angol demokráciák iránti barátságos gesztusként kívánják látni.

A New York Times a következőket írja: A mi saját biztonságunkkal kapcsolatos összes gyakorlati szempontok, a mi erkölcsi szolidaritásunk azon nemzetekkel szemben, amelyek a nem provokált támadásnak ellenállnak; ösztönös lojalitásunk a demokráciák ügyével szemben ebben a zavaros világban, azt tanácsolják, hogy módosítsuk semlegességi álláspontunkat rendkívüli ülésszak folyamán, amelyet össze kell hívni anélkül, hogy egy percet is elveszítsünk.

Amerika a demokráciák mellé áll

Párizs, szeptember 6. A Havas távirati iroda jelenti: Az Egyesült Államok semlegességi proklamációja után Roosevelt elnök által való proklamáció kizárólag egyszerű formális abban az esetben, ha a háborút a nemzetközi egyezménynek megfelelően folytatják. A semlegességi törvény főzáradéka tiltja a fegyverszállítást a hadviselő országok részére. Roosevelt elnökhöz közelálló körök szerint Roosevelt második proklamációja után nyomban összehívják a kongresszust. Az amerikai kormány szándékai változatlanok, mivel Roosevelt elnök megvan győződve arról, hogy a semlegességi törvény jelenlegi formájában nem mántányos. Megfosztja ugyanis Angliát és Franciaországot azoktól az előnyöktől, amelyeket a tengerek urálása nyújtana nekik és ugyanakkor lélekien az anyagilag Németországnak kedvez. Washingtoni politikai körökben úgy vélik, hogy a kongresszus számos tagja kész elfogadni a kormány által javasolt módosítást, de Roosevelt elnök a

nemzeti egység nevében azt óhajtja, hogy a lehető leggyorsabban a kongresszus szavazza meg a jelenlegi törvény módosítását, vagy hatályon kívül helyezését.

Tizenhét pontot foglal magában a semlegességi törvény

Washingtonból jelenti a Reuter: A Roosevelt elnök proklamációja nyomán szeptember 5-én életbe lépett semlegességi törvény 17 pontot foglal magában. Ez a semlegességi törvény felújítása az 1909 és az 1917-iki törvények, amelyek az Egyesült Államok semlegességét mondták ki. A semlegességi törvény megtiltja amerikai állampolgároknak a hadviselő országok hadseregébe való belépését. Megtiltja a hadianyagnak, vagy hadihajónak a hadviselő országok részére való szállítását, valamint a hadviselő tulajdonát képező hajóknak az amerikai vizeken való cirkálását, vagy az amerikai kikötőkben való ellátásukat.

Mussolini német-angol-lengyel háborút akart

Róma, szeptember 6. (Stefani). A Duce tovább folytatja erőfeszítéseit a jelenlegi háborus konfliktus korlátozása érdekében. A Corriera dela Sera Mussolini terveivel kapcsolatban azt a szenzációs hírt közli, hogy a Duce szeretné Franciaországot Itália semlegességének hangzóztatásával ugyanolyan álláspontba bírni és a háborút Angliára, Németországra és Lengyelországra korlátozni. A hírt még nem erősítették meg, de mindenestre erre mutat az olasz sajtó azon megállapítása, hogy a háborúért csakis Anglia

felelős. A Giornale d'Italia azt írja, hogy az olasz közvélemény elítéli Anglia magatartását, viszont a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik Daladier mérsékletéről és megértő politikájáról. Az Avenire szerint Itália nem mondotta ki semlegességét, csak várakozó álláspontban áll. Katonái fel vannak fegyverezve és úgy néznek a jövő eseményei felé.

Az olasz hajózási társaságok megindították a hajóforgalmat
Constantia, szeptember 6. Az olasz hajózási társaságoknak a constantjai kikötőben álló

mászó hajói, amelyek néhány nap óta be-szüntették járataikat, utasítást kaptak, hogy térjenek vissza kikötőikbe és ismét kezdjék meg a rendes forgalmat.

A francia, angol, portugál követek a spanyol külügyminiszternél Burgosból jelenti a Rador: Beugheder külügyminiszter kedden kihallgatáson fogadta a francia, angol és a portugál követet.

Eljárás indult Sztamári varsói szlovák követ ellen
A Rador varsói jelentése szerint Sztamári

varsói követ ellen eljárást indítottak, mert a rádióban a Tiso-kormányt ellen izgatta a szlovák népet.

Dél-Afrika új kormánya

Fokváros, szeptember 6. Szerdán délután megalakult a délafrikai kormány, amelynek miniszterelnöke, külügyminisztere és nemzetvédelmi minisztere Smuts tábornok lett. Herzog eddigi miniszterelnök — mint ismeretes — a Németországgal szembeni semlegesség álláspontjára helyezkedett.

Meghosszabbították az orosz-olasz meg nem támadási szerződést

Róma, szeptember 6. (Dunaposta.) Az olasz kormány és a szovjetkormány között megtörtént az orosz-olasz meg nem támadási szerződés meghosszabbítása. Az olasz lapok részletesen foglalkoznak az 1923-iki eredeti meg nem támadási szerződés ismeretével, amelynek létrehozásán Attolico, akkori moszkvai, jelenleg berlini olasz kö-

vet és Potemkin helyettes külügyi népbiztos fáradoztak. A meg nem támadási szerződés második és harmadik szakasza kimondja, hogy Olaszország és Oroszország semmilyen ellenséges akciót nem kezd egymás ellen és más államok által a szerződés aláíró felek ellen indított támadásban nem vesz részt.

Hitler kiméretlen háborút akar

Párizs, szeptember 6. A francia külügyminisztérium egyik jólétesült személyisége a következő kijelentéseket tette a Havas francia távirati iroda munkatársa előtt:

— Anglia és Franciaország szilárd elhatározottsággal, hűségesen teljesítik kötelezettségeiket Lengyelország iránt.

— Az angol légiflotta már a tegnapi le-bonyolította első háborús műveletét és teljes sikerrel bombázta a kiel-i csatornában horgonyzó német tengeri flottát, a Reich több flottaegységét súlyosan megrongálták és a

csatornát használhatatlanná tették.

— Franciaországban a hadműveletek rendszeresen folynak, a francia nagyvezérkar részletesen kidolgozott terveit a legkisebb részletig tökéletesen végrehajtják és a megállapítások igazolták az elgondolásokat.

— Anélkül, hogy részletesebb információkat adhatnánk, már most leszögezhetjük, hogy az angol-francia hadsereg egyre érezhetőbbé válik nyomása nem fog késni, hogy megmutassa hatását Németország katonai és erkölcsi tevékenységeiben.

„Németország lebecsülte ellenfelei erejét“

— Ugy tűnik, hogy a német kormány alátámasztja ellenfeleinek erejét és azt hitte, hogy néhány hét alatt elsöpörheti Lengyelország ellenállását. Legalább is pillanatnyilag biztosnak látszik, hogy ez nem fog bekövetkezni. Külföldi forrásokból érkező, hiteles érdekes híradások szerint a német nép háborúellenes hangulata, különösen a nagyvárosokban, egyre érezhetőbbé válik. Ugyanezt mutatják a közös étkezésre vonatkozó rendelkezések, amelyeket a pazarlás megakadályozására adtak ki, amelyeket a lakosság passzív ellenállása fogad.

nehéz, mert a vélemények megoszlanak a katonai műveletek lebonyolítási módokról és illetőleg. Mély véleményeltérések vannak például okán Göring marsall, a nemzetvédelmi tanács elnöke és Hitler kancellár között. Az első azt kívánja, hogy a hadműveleteket kizárólag a katonai célpontokra korlátozzák, míg a második a kiméretlen, gyors háború híve, amelyet minden eszközzel kell vívni. Ez az oka annak, hogy a semleges államokban egyre erősödik a szimpátia a francia-angol-lengyel ügy iránt. Roosevelt elnöknek igazán volt, amióán kijelentette, hogy az államok semlegessége nem jelenti a lelkiismeretek semlegességét is.

Select Mozaq

Ma, csütörtökön szenzációs premier!

Loretta Young

Amerika legelegánsabb művésznőjének egyetlen új filmje:

Kentucky, a szenvedélyek városa

végig színes, csodás felvételi, izgalmas tartalmu alakítás, főszerepben:

Richard Green

(Robert Taylor riválisa)

Szenzációs lövőversenyek, Kentucky festőien szép vidéke látható e mesés filmben!

A legújabb harctéri jelentések

Róma, szeptember 6. (Dunaposta.) Legújabb jelentések szerint a rajnai vonalon újabb megmozdulások történtek. A franciák, mint Rómából jelentik, megkezdték Elzász kiürítését.

A Gazeta del Popolo című lap szerint Anglia hosszú háborúra rendezkedett be és a német-lengyel partok blokádjával remél siker-

reket elérni, megakadályozva e képpen a német élelmiszerutánpótlást.

Tűzrégi harc nyugaton
Párizs, szeptember 6. A Petit Parisien jelenti, hogy a francia-német határon a tűzrégi harc szorítottak eddig az ellenséges műveletek. A francia repülőgépek ezideig csak fel-derítő működést fejtettek ki.

A rendőrkvesztura felhívása a járműtulajdonosokhoz

Cluj, szeptember 6. A kolozsvári rendőrkvesztura a következő felhívást tette közzé: Szeptember 7-ikén, csütörtökön reggel az összes teher- és személygépkocsik, valamint motorkerékpár és kerékpár tulajdonosok kötelesek járműveikkel együtt a rendőrség udvarán a rekviráló bizottság előtt jelentkezni. A ló, koci és szekértulajdonosok ugyancsak csütörtök reggel 7 órakor járműveikkel együtt tartoznak megjelenni a városi kis sporttelepen.

Azok, akik a felhívásnak nem tesznek eleget, a rekvirálási törvény megfelelő szakaszai értelmében 6 hónaptól egy évig terjedő fogházban részesülnek.

Az üzérkedések ellen

Bucuresti, szeptember 6. Victor Dombrovachi tábornok, Bucuresti főpolgármesterének intézkedései következtében a főváros élelmiszerellátása biztosítva van.

Az illetékes hatóságok szigorú intézkedéseket foganatosítottak azon kereskedők ellen, akik elrejtik áruikat és főleg az élelmicikkeket. A polgárok feljelentéseit az üzérkedők ellen azonnali vizsgálat fogja követni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barcu L. Pop 14
Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT